

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Årsredovisning 2018

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1	Årsredovisningen i sammanfattning	3
1.1	Resultat och måluppfyllelse	3
1.2	Brukarnas uppfattning om verksamheten	3
1.3	Ekonomi.....	4
1.4	Personal.....	5
2	Mål och målsatta mått	6
2.1	Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället	6
2.2	Möjliggöra Botkyrkabornas livslånga lärande.....	7
2.3	Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna.....	8
2.4	Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv.....	9
2.5	Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv	19
2.6	Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna	21
2.7	Effektiv organisation.....	22
3.	Uppföljning av fullmäktige- och nämnduppdrag	29
3.1	Fullmäktigeuppdrag	29
3.2	Nämnduppdrag.....	30
4.	Betydelsefulla händelser	32
5.	Ekonomisk uppföljning och analys	33
5.1	Driftredovisning	33
5.2	Investeringsredovisning	39
6.	Mått och nyckeltal	43
6.1	Uppföljning och analys	43
7.	Personalredovisning	46
7.1	Personalsammansättning	46
7.2	Tidsanvändning	50
7.3	Deltidsanställda som önskar arbeta heltid	51
7.4	Kompetensutveckling.....	52
7.5	Arbetsmiljö och hälsa.....	53

1 Årsredovisningen i sammanfattning

Verksamhet (i miljoner kronor)	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse 2018
Intäkter (+)	170,5	176,6	180,2	189,2	9,0
Kostnader (-)	-1163,5	-1240,7	-1293,0	-1284,7	8,2
Netto (+/-)	-993,0	-1064,2	-1112,8	-1095,5	17,2
Nettoinvesteringar (+/-)	-4,2	-0,55	-35,7	-12,5	23,2

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att ge stöd och service till äldre och personer med funktionsnedsättning. Stödet och servicen ges enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Nämndens brukarundersökningar, som genomförs inom såväl äldreomsorgen som omsorgen om personer med funktionsnedsättning visar på markant förbättrade resultat under 2018. Över lag upplever fler brukare att de är nöjda med omsorgen.

1.1 Resultat och måluppfyllelse

Inom kommunfullmäktiges sex målområden som vård- och omsorgsnämnden är berörd av bedömer nämnden att måluppfyllelsen 2018 är god inom två områden och godtagbar inom fyra. Av nämndens 11 mål är fem uppfyllda och resterande 6 är på god väg att uppfyllas.

Vård- och omsorgsnämndens egen värdering av måluppfyllelse 2018 utifrån Kommunfullmäktiges målområden		
Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället	●	God
Möjliggöra Botkyrkabornas livslånga lärande	●	God
Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv	●	Godtagbar
Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv	●	Godtagbar
Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna	●	Godtagbar
Effektiv organisation	●	Godtagbar

1.2 Brukarnas uppfattning om verksamheten

De brukarundersökningar som genomfördes under 2018 visar att andelen brukare som är nöjda med omsorgen glädjande nog ökat markant sedan föregående år. Det gäller såväl inom äldreomsorgen som inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Nämnden har under 2018 valt att följa områdena bemötande, tillgänglighet, självbestämmande och sammantagen nöjdhet inom sju olika verksamheter. Inom dessa områden har brukarnöjdheten ökat i närmare 80 procent av fallen mellan 2017 och 2018. Förbättringarna kan främst förklaras av det medvetna arbete som pågått i hela förvaltningen för att öka brukarnöjdheten. En åtgärd som flera

verksamheter vidtagit är att regelbundet kontakta brukare för att få deras uppfattning om verksamheten. Eventuella brister som brukarna fört fram har i den mån det varit möjligt, hanterats och åtgärdats gemensamt inom verksamheten. På så sätt har kommunikationen mellan brukare och verksamhet förbättrats. Förvaltningen har även påbörjat ett långsiktigt arbete på temat medborgarens fokus. Arbetet sker inom samtliga verksamheter och har sin utgångspunkt i ett på förhand framtaget dialogmaterial.

Att medborgarna är nöjda med nämndens verksamheter är det viktigaste målet. Därför fortsätter förbättringsarbetet under 2019 enligt framtagna handlingsplaner.

Målsatta mått (procent)	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel brukare inom hemtjänsten som är nöjda med tjänsten ökar	75	78
	75 k	77 k
	75 m	79 m
Andel brukare inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med tjänsten ökar	69	76
	69 k	75 k
	71	76 m
Andel brukare inom Myndighet (Över 65/Under 65) som är nöjda med tjänsten ökar	62/62	65/61
	62/65 k	69/58 k
	59/60 m	59/66 m
Andel brukare inom gruppboende som är nöjda med tjänsten ökar	66	74
	67 k	82 k
	66 m	83 m
Andel brukare inom serviceboende som är nöjda med tjänsten ökar	71	62
	86 k	75 k
	67 m	61 m
Andel brukare inom boendestöd som är nöjda med tjänsten ökar	51	69
	-	67 k
	-	71 m

(k=kvinnor, m=män)

Källa: Socialstyrelsen brukarundersökningar för äldreomsorgen och SKL:s brukarundersökningar inom funktionsnedsättningsområdet

1.3 Ekonomi

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnader 2018 uppgick till 1 112,8 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,6 procent jämfört med föregående år. Utfallet visar på ett överskott om 17,2 miljoner kronor i jämförelse med budget. Inom förvaltningen finns varierande resultat och störst överskott finns inom central förvaltning och personlig assistans medan hemtjänsten visar större underskott.

Äldreomsorgen underskott uppgår sammantaget till 14,9 miljoner kronor, medan omsorgen om personer med funktionsnedsättning redovisar ett överskott på 17,9 miljoner kronor, och den centrala förvaltningen och administrationen ett överskott på 13,6 miljoner kronor. Underskottet inom äldreomsorgen återfinns främst inom hemtjänsten (9,5 miljoner kronor) där antal beviljade timmar för 2018 blev 398 800, vilket är cirka 17 200 fler timmar än budgeterat. Förseningen av att införa kyllda matlådor bidrar också till underskottet.

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning finns störst överskott inom personlig assistans LSS (7,5 miljoner kronor) samt personlig assistans enligt SFB-51 (10,8 miljoner kronor). Överskott inom personlig assistans enligt LSS orsakas främst av

att antalet timmar är 14 200 timmar lägre än budgeterat. I förhållande till utfallet 2017 är minskningen cirka 8 200 timmar, vilket tyder på en överbudgetering för 2018. Inom SFB-51 har antal brukare budgeterats högt i jämförelse med årets och tidigare års utfall. Budgeterat antal brukare för 2018 var 204, medan utfallet blev 184,8 brukare. Även antal timmar blev betydligt lägre än budgeterat. Intäkter från Migrationsverket och Försäkringskassan påverkar resultatet positivt inom både LSS och SFB-51.

Överskottet inom den centrala förvaltningen och administrationen på 13,6 miljoner kronor förklaras i huvudsak av ofördelade budgetmedel och outnyttjade kompetensfundsmedel.

1.4 Personal

Personalomsättning

Personalomsättningen för avslutade har under 2018 minskat i jämförelse med föregående år varav personalomsättning för bristyrken såsom sjuksköterskor och biståndsbedömare har minskat väsentligt. Detta ger bättre förutsättningar för en ökad personalkontinuitet och god arbetsmiljö.

Ett stort arbete har genomförts inom Myndighet för att få ner omsättningen av biståndsbedömare. Verksamheten har arbetat med introduktionen, infört sektionsledare som stöd för biståndsbedömarna och överanställt handläggare för att dämpa sårbarheten vid omsättning (vilket verksamheten även fått utökning för i ram från 2019).

Frisknärvaro

Den totala sjukfrånvaron har minskat, vilket även är trenden i landet. Minskningen kommer av att den långa sjukfrånvaron minskat med nästan en halv procentenhet. Under året har både förvaltningen och kommunen i stort haft sjukfrånvaron som ett fokusområde.

HME (hållbart medarbetarengagemang)

Förvaltningen har förbättrat HME-resultatet sedan föregående år från 79 till 81 av 100 möjliga. Det förbättrade resultatet visar på goda förutsättningar för arbete med medledarskap och nöjda medborgare.

Under året har förvaltningen arbetat med att förankra medledarskap och värdegrunden i verksamheterna. Bland annat har föreläsningar med fokus på värdegrund och medborgarens fokus hållits för förvaltningens medledare.

2 Mål och målsatta mått

Målområde/Process:

2.1 Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället

Vård- och omsorgsnämnden har under året bidragit till Botkyrkabornas medskapande av samhället genom att öka tillgängligheten till vallokaler under årets allmänna val samt genom att bjuda in nämndens vård- och omsorgstagare till brukarråd. Genom båda dessa satsningar har Botkyrkabornas möjlighet till delaktighet och inflytande stärkts och målområdet anses därför vara uppfyllt.

Nämndens mål:

Botkyrkaborna är delaktiga i den lokala demokratin (KF)

Analys

En viktig del av den demokratiska tanken är att det regelbundet anordnas allmänna val som samtliga röstberättigade ges möjlighet att delta i, gamla som unga. Att ta sig till en vallokal något kvarter bort kan vara svårt för en person som är äldre och har någon form av funktionsnedsättning. Det kan hindra vederbörande från att vara delaktig i såväl den lokala som den nationella demokratin. Då många av dessa personer bor inom något av kommunens vård- och omsorgsboenden inrättade samtliga vård- och omsorgsboenden vallokaler i samband med årets allmänna val.

Vård- och omsorgsförvaltningen kan konstatera att målet att alla vård- och omsorgsboenden inom kommunen ska inrätta vallokaler i samband med de allmänna valen har uppnåtts. Samtliga boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden erbjöds även stöd av medledare eller anhöriga för att gå och rösta. Förvaltningen kan dock konstatera att det var få som valde att rösta.

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Alla vård- och omsorgsboenden har vallokaler (procent)	*	*	100	100

* Då det målsatta måttet varken fanns med 2017 eller 2016 finns inget utfall för föregående år.

Nämndens mål:

Botkyrkaborna upplever att de kan påverka kommunala frågor som intresserar dem (KF)

Analys

En förutsättning för att kunna vara delaktig i den kommunala verksamheten är att känna till vad som händer inom kommunen och att ges möjlighet att påverka. För att stärka medborgarnas möjligheter att påverka, arbetar förvaltningen med olika typer av brukar- och anhörigforum. De medborgare som får stöd utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har haft denna påverkansmöjlighet sedan en tid tillbaka, vilket har bidragit till att skapa ökad delaktighet i omsorgen och samsyn mellan brukare, anhöriga och representanter från verksamheten. Motsvarande samverkanstillfällen har saknats inom äldreomsorgen. För att förbättra de äldre brukarnas möjligheter till påverkan har därför alla verksamheter inom äldreomsorgen bjudit in till olika typer av brukar- och anhörigmöten. Mötena erbjuder viktiga tillfällen för förvaltningen att berätta om verksamheten som bedrivs och visa på de positiva saker som görs, samtidigt som deltagarna kan framföra sina synpunkter och förbättringsförslag. De brukare och anhöriga som deltagit på mötena har uttryckt uppskattning och sett dem som givande, vilket också verksamheten instämmer i. Äldreomsorgen och Myndighet har även bjudit in till centralt inflytanderåd, då också brukarorganisationer bjudits in.

Vård- och omsorgsförvaltningen kan konstatera att målet att erbjuda fyra dialogmöten under ett år har varit rimligt. Förvaltningen ser ett stort värde i att även fortsättningsvis bjuda in brukare och anhöriga att påverka verksamheten.

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Antal dialogmöten per år som brukarorganisationer bjuds in till ska öka	*	*	4	4

** Då det målsatta måttet varken fanns med 2017 eller 2016 finns inget utfall för föregående år.*

Målområde/Process:

2.2 Möjliggöra Botkyrkabornas livslånga lärande

Att kunna hantera digitala system är idag en förutsättning för att vara delaktig i samhället och ett viktigt hjälpmedel för att uppnå ett livslångt lärande. Vård- och omsorgsnämnden bedömer därför att man genom satsningen på utbildning i digitala verktyg bland omsorgspersonalen, bidrar till måluppfyllelsen av målet.

Nämndens mål:

Botkyrkaborna har goda förutsättningar för livslångt lärande som stärker egenmakten och skapar jämlika livschanser (KF)

Analys

Omvärlden digitaliseras allt mer, så till den grad att nivån på en individs kunskaper i digitala verktyg påverkar hens möjligheter att ta del av samhällets utbud. För att skapa jämlika livschanser krävs att kunskapen i digitala verktyg är någorlunda jämlik. Det är därför viktigt att vård- och omsorgsförvaltningens medledare har en viss kunskap i digital teknik för att kunna stödja brukarna i deras användning.

Digitaliseringen medför även stora möjligheter att anpassa nämndens service och tjänster utifrån medborgarens behov och att skapa ökad självständighet, integritet och livskvalitet för medborgaren. Det i sin tur kan stärka egenmakten och skapa mer jämlika livschanser för våra brukare. Digitaliseringsmöjligheterna är många, men digitala system och tekniska lösningar kräver även kunskap hos omsorgspersonalen i att hantera dem.

För att öka kunskapen i digitala verktyg har utförarverksamheterna (främst inom funktionsnedsättningsområdet) deltagit i det webbaserade utbildningsprojektet DigIT. Projektet består bland annat av webbutbildningar i grundläggande data, Officepaketet, effektiv e-kommunikation, BankID m.m. Flera av medledarna har också genomgått lärarledda utbildningar med digitalt fokus och för att säkerställa ett arbetsplatslärande finns det DigIT-ombud på så gott som varje enhet inom funktionsnedsättningsområdet.

Vi kan konstatera att förvaltningen når det uppsatta målet med rejäl marginal. Den ökade digitala kunskapsnivån är även viktig utifrån ett jämställdhetsperspektiv då en stor del av förvaltningens omsorgspersonal är kvinnor. Ett ökat digitalt kunnande bidrar till att stärka dessa individers möjligheter till egenmakt, jämlika livschanser och en jämlik arbetsplats.

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Antal medarbetare som genomgått utbildning i digitala verktyg ökar	*	*	200	430

** Detta mått har inte mätts föregående år, därför redovisas inget utfall för dessa.*

Målområde/Process:

2.3 Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna

Nämnden har inga mål kopplade till målområdet/processen.

Målområde/Process:

2.4 Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv

Vård- och omsorgsnämnden bedömer sig bidra i mycket god omfattning till målområdet utifrån att detta är den medborgarprocess inom vilken stora delar av förvaltningens arbete bedrivs. Målen inom målområdet består till stor del av brukarupplevda mått, som mäts utifrån resultatet i olika brukarundersökningar, men även genom mer objektiva mått utifrån rättssäkerhet och kvalitet.

Glädjande nog kan förvaltningen konstatera en ökad brukarnöjdhet inom en stor del av årets brukarundersökningar. Mycket tack vara det aktiva förbättringsarbete som genomförts under året. Men trots förbättrade resultat i en majoritet av de målsatta måtten når bara förvaltningen fram till nämndens uppsatta mål i mindre än hälften av fallen. Detta gör att målen bara kan anses vara delvis uppfyllt.

Utifrån uppföljningen kan konstateras att förvaltningen är på god väg att förbättra förutsättningarna för ökad rättssäkerhet och god kvalitet, bland annat genom det ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som införts i förvaltningen. Många av de mål som nämnden satt upp för 2018 uppnås också med god marginal. Samtidigt kvarstår viktiga bitar att arbeta med, som att följa upp beslut i tid och att upprätta genomförandeplaner i tid, vilket gör att målen bara kan anses vara delvis uppfyllda.

Sammantaget kan förvaltningen konstatera att nämndens uppsatta mål bara delvis är uppfyllda, varför målluppfyllelsen av målområdet värderas som godtagbar.

Nämndens mål:

Botkyrkas medborgare i behov av vård och omsorg är nöjda med den verksamhet nämnden bedriver

Analys

En del i att vara trygg och att leva ett självständigt liv, är att som brukare av vård- och omsorgstjänster vara nöjd med de insatser som utförs – såväl med omfattningen som med stödpersonalens omsorg. För att kunna möta våra medborgares individuella behov är det viktigt att brukare och anhöriga ges möjlighet att vara aktiva medskapare av stödet och att vara delaktiga i såväl planering som genomförande. En viktig del i detta är att fråga brukarna hur de själva upplever omsorgen. Därför genomförs årligen nationella brukarundersökningar bland förvaltningens brukare.

Glädjande nog kan förvaltningen konstatera en ökad brukarnöjdhet inom en stor del av de brukarundersökningar som genomförts. Förbättringen kommer som ett resultat av de aktiva insatser som genomförts under året inom samtliga verksamheter. En åtgärd som flera verksamheter vidtagit är att regelbundet kontakta brukare för att få deras uppfattning om verksamheten, med utgångspunkt i frågorna i brukarundersökningen. De eventuella brister som brukarna fört fram har sedan tagits vidare till respektive enhets verksamhetsmöte. På så sätt har kommunikationen mellan brukare och verksamhet kunnat förbättras.

Värdegrundsarbete

Ett annat sätt att öka brukarnöjdheten är genom att arbeta med värdegrundsfrågor. Som en del i detta har förvaltningen påbörjat en större satsning på temat medborgarens fokus. Satsningen inleddes under hösten med en gemensam föreläsning av extern föreläsare. Därefter arbetar samtliga verksamheter systematiskt vidare med frågan utifrån Socialstyrelsens framtagna dialoger om delaktighet, meningsfullhet, integritet, insatser av god kvalitet, självbestämmande, trygghet, och bemötande. Dialogerna är ursprungligen framtagna för äldreomsorgen men har arbetats om av förvaltningen för att även passa funktionsnedsättningsområdet. Arbetet med dialogerna sker regelbundet och är planerat att pågå tills vidare.

Övriga åtgärder som vidtagits under året för att öka brukarnöjdheten redovisas under varje enskilt mål nedan. Där analyseras även utfallen. Trots förbättrade resultat i en övervägande majoritet av fallen når bara förvaltningen fram till nämndens uppsatta mål i 11 av 28 fall. Detta gör att nämndens mål bara kan anses vara delvis uppfyllt.

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom gruppboende som är nöjda med självbestämmandet ökar (procent).	77	73	91	82	83	83
Analys	Årets brukarundersökning visar att andelen brukare som är nöjda med självbestämmandet har ökat markant sedan förra året (tio procentenheters ökning). Därmed uppnår förvaltningen nämndens uppsatta mål på 83 procent, och når även ett resultat som är högre än rikets resultat på 75 procent. En förklaring till det förbättrade resultatet kan, utöver arbetet med handlingsplaner och värdegrundsarbete, vara att enhetscheferna under hela 2018 har arbetat för att inkludera brukare i bland annat rekryteringar och i utformningen av genomförandeplaner. Arbetet har följts upp månadsvis och är något som alla enheter kommer att fortsätta arbeta med under 2019. Hur det kommer sig att andelen nöjda kvinnor är så pass mycket högre än andelen män är något verksamheten får analysera vidare.					
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom hemtjänsten som är nöjda med självbestämmandet ökar (procent).	70	71	73	77	75	74
Analys	Förvaltningen kan konstatera att en något större andel hemtjänsttagare är nöjda med självbestämmandet än förra året och att nämndmålet på 75 procent nästan uppnås. Samtidigt som utvecklingen går åt rätt håll är Botkyrka långt ifrån resultatet för såväl länet (85 procent) som riket (86 procent). Män är något mer nöjda med självbestämmandet än kvinnor (77 respektive 73 procent) vilket är en förändring i jämförelse med förra året då det omvända förhållandet gällde. Någon förklaring till varför procentuellt fler män är nöjda med självbestämmandet i år än föregående år har inte förvaltningen. Analysen av resultatet visar på att arbetet med att skapa ökad flexibilitet och servicekänsla gentemot brukarna har börjat ge resultat. Genom att bland annat arbeta med egen tid, ökade möjligheter att byta en serviceinsats mot en annan ökar brukarnas upplevelse av självbestämmande. Det är ett långsiktigt arbete att få alla medledare att arbeta flexibelt och förstå vad självbestämmande innebär, men förvaltningen har kommit en bit på väg genom den handlingsplan som tagits fram.					

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med självbestämmandet ökar (procent).	65	68	75	71	70	74
Analys Vård- och omsorgsboende uppvisar ett markant förbättrat resultat på frågan om självbestämmande vilket gör att nämndens uppsatta mål nås med viss marginal. I jämförelse med länet och riket ligger förvaltningen fortfarande strax under (75 procent respektive 79 procent) men utvecklingen går åt rätt håll. I likhet med förra året är kvinnorna något mer nöjda med självbestämmandet än männen. Under året har kommunens vård- och omsorgsboenden arbetat med att i ökad utsträckning göra varje boende delaktig i upprättandet och uppföljningen av den egna genomförandeplanen, efter dennes förmåga och möjlighet. En viktig del i att brukarna ska känna självbestämmande är att de själva får vara med och bestämma vad dagen ska innehålla och ges möjlighet att delta under dagens aktiviteter efter intresse och förmåga. Detta är något som samtliga boenden arbetar med och kommer fortsätta att arbeta med under 2019.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom serviceboende som är nöjda med självbestämmandet ökar (procent).	89	87	100	83	92	86
Analys Andelen brukare inom serviceboende som är nöjda med självbestämmandet har i år minskat med en procent. Det gör att förvaltningen är lite längre ifrån att uppnå nämndens mål på 92 procent, däremot är Botkyrkas brukare mer nöjda med självbestämmandet än brukare i övriga länet och riket (85 respektive 82 procent nöjda). För att brukarnöjdheten med självbestämmandet ska förbättras behöver förvaltningen fortsätta sitt analysarbete. Arbetet med genomförandeplanen och att hålla den aktuell är en viktig del i att öka möjligheten att bestämma själv, en annan viktig del är att vara delaktig vid rekryteringen av personal. Arbetet med genomförandeplanen försvåras något av att det ibland är svårt att motivera brukarna att vara med och upprätta respektive uppdatera genomförandeplanen i tid, men verksamheten arbetar vidare med frågan. Delaktighet vid rekrytering kommer att ske så fort verksamheten har behov av att anställa ny personal.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom boendestöd som är nöjda med självbestämmandet ökar (procent).	81	74	89	86	85	88
Analys Förvaltningen kan konstatera att klart fler brukare uttrycker att de är nöjda med självbestämmandet i år än förra året – en höjning med hela 14 procentenheter. Därmed uppvisar verksamheten ett resultat som både överstiger nämndens uppsatta mål och resultatet i länet (86 procent) respektive i riket (81 procent). Det kraftigt förbättrade resultatet kommer enligt verksamhetens analys av ökad brukardelaktighet. Dels genom att brukare bjudits in till att vara delaktiga i rekryteringen – något som uppskattats av såväl de brukare som varit med i rekryteringen som av flera av de brukare som får stöd från verksamheten – dels genom att verksamheten valt att ändra schemat från grunden efter förra årets resultat i brukarundersökningen. Det senare har gett brukarna en tydligare struktur för när och av vem de ska få stöd och gjort verksamheten mer flexibel att erbjuda stödtider utifrån brukarnas egna önskemål.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom Myndighet som är nöjda med självbestämmandet ökar (procent). (Myndighet över 65/Myndighet under 65)	66/58	63/50	68/64	64/64	70	67/63

Analys						
Såväl inom Myndighet över som under 65 har resultatet förbättrats under året (fyra procentenheters ökning inom Myndighet över 65 och hela 13 procentenheter inom Myndighet under 65), men ingen av verksamheterna når hela vägen fram till nämndens uppsatta mål. För att öka känslan av självbestämmande har Myndighet under året satt som särskild aktivitet att fråga om var medborgarna vill genomföra sina möten med Myndighet. Den väntade konsekvensen är att medborgarens möten med Myndighet genomförs på den plats där det känns mest effektivt och tryggt för medborgaren. För att ytterligare säkerställa att brukaren känner sig delaktig har handläggarna under större delen av 2018 – vid slutet av varje genomfört besök – ställt frågor kring brukarens upplevda delaktighet. Arbetet med att öka självbestämmandet fortsätter under 2019.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom hemtjänsten som är nöjda med bemötandet ökar (procent).	93	92	92	93	95	93
Analys						
Andelen brukare inom hemtjänsten som är nöjda med bemötandet ökar med en procentenhet i jämförelse med förra året, vilket är strax under nämndens uppsatta mål. Hemtjänsten ligger fortfarande en bit under resultatet för länet (96 procent) och riket (97 procent) men utvecklingen går åt rätt håll. Någon skillnad utifrån kön kan inte ses i motsats till föregående år då männen var något mer nöjda än kvinnorna. En möjlig förklaring till det förbättrade resultatet är det arbete som regelbundet läggs ner på att förtydliga, och reflektera kring vikten av ett gott och professionellt bemötande gentemot förvaltningens brukare. Utöver det utbildas alla medledare i anhörigstöd för att öka förståelsen kring bemötandet av anhöriga.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med bemötandet ökar (procent).	87	86	89	91	90	90
Analys						
Andelen brukare inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med bemötandet har ökat med några procentenheter sedan 2017 (från 86 till 90 procent). Det gör att nämndens mål på 90 procent uppnås. I och med ökningen närmar sig förvaltningen utfallet i länet (92 procent) respektive i riket (93 procent). Någon direkt skillnad i utfall mellan kvinnor och män kan inte utläsas av resultatet. Verksamheten fortsätter att arbeta med att förbättra bemötandet och att ta lärdom av de synpunkter som inkommer på just medledarnas bemötande. Då utfallet inom flera av förvaltningens demensenheter är sämre än inom dess somatiska motsvarighet (inom exempelvis Tumba vård- och omsorgsboende fick den somatiska delen 100 procent medan demensenheter fick 87 procent) upprättas även bemötandeplaner för samtliga med demensdiagnoser.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom gruppboende som är nöjda med bemötandet ökar (procent).	83	73	76	80	87	78
Analys						
Inom gruppboende har andelen brukare som är nöjda med bemötandet ökat med fem procentenheter sedan 2017. Förvaltningen har fortfarande en bit kvar till nämndens mål på 87 procent och till motsvarande resultat för länet och riket (83 respektive 82 procent). För att öka nöjdheten med bemötandet har verksamheten följt upp vad brukarna tycker om bemötandet regelbundet under året och tagit till sig de synpunkter som kommit fram. Under 2019 kommer verksamheten att arbeta vidare med bemötandefrågor tillsammans med förvaltningens verksamhetsutvecklare.						

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom serviceboende som är nöjda med bemötandet ökar (procent).	71	84	75	83	80	79
Analys Inom serviceboende har andelen brukare som är nöjda med bemötandet minskat något sedan 2017 (från 84 till 79 procent). Det gör att utfallet ligger strax under nämndens uppsatta mål och att Botkyrkas resultat är en bit från motsvarande resultat i länet och riket (84 respektive 82 procent). Det är för tidigt att veta hur det kommer sig att färre brukare inom serviceboende är nöjda med bemötandet än förra året, men verksamheten kommer att analysera resultatet noggrant och utifrån det ta fram förbättringsåtgärder.						
Andel brukare inom boendestöd som är nöjda med bemötandet ökar (procent).	81	57	81	81	85	80
Analys Förvaltningen kan konstatera att andelen brukare inom boendestöd som är nöjda med bemötandet ökat med så mycket som 23 procentenheter sedan 2017. Det innebär att verksamheten i princip tagit igen hela den minskning i nöjdhet som 2017 års brukarundersökning visade på (24 procentenheter). Förvaltningen når dock inte hela vägen fram till nämndens uppsatta mål men är på god väg. Utifrån de åtgärder som påbörjats under året ser verksamheten med tillförsikt på möjligheterna att nå målet till 2019 och att komma närmare det höga resultat som uppmäts för såväl länet som riket (93 och 92 procent).						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom Myndighet som är nöjda med bemötandet ökar (procent). (Myndighet över 65/Myndighet under 65)	73/63	75/66	76/70	70/71	75	74/ 70
Analys Nöjdheten med bemötandet har minskat inom Myndighet över 65 (en procentenhets minskning) men ökat inom Myndighet under 65 (fyra procentenhets ökning). Dock når ingen av verksamheterna nämndens uppsatta mål. Som en förbättringsåtgärd utifrån 2017 års brukarundersökning har Myndighet under året tagit fram ett antal frågor som handläggarna ställer efter genomförda hembesök. Frågorna handlar om hur brukaren upplevt möjligheterna att föra fram sina åsikter och om hur hen ansett att bemötandet har varit. Sammantaget kan sägas att responsen varit god och att man varit nöjd med bemötandet och graden av den egna delaktigheten. Arbetet med att öka nöjdheten med bemötandet fortgår under 2019.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom hemtjänsten som är nöjda med tjänsten ökar (procent)	75	75	77	79	78	78
Analys I årets brukarundersökning uttrycker tre procentenheter fler av brukarna inom hemtjänsten att de är nöjda med tjänsten jämfört med föregående år. Det gör att förvaltningen når nämndens uppsatta mål på 78 procent nöjda brukare. Däremot är det en bit kvar till motsvarande resultat för länet och riket som i år ligger på 84 respektive 88 procent nöjda brukare. Under året har hemtjänsten arbetat intensivt med utbildning kring hemtjänstuppdraget och arbetssättet hos medledare – vikten av att vara flexibel, lyhörd och professionell i kontakten med brukarna. Arbetet fortsätter under 2019 utifrån de handlingsplaner som verksamheten tog fram efter 2017 års brukarundersökning. Förvaltningen ser även att införandet och utvecklandet av egentiden har gett och kommer att fortsätta att ge resultat på nöjdheten med hemtjänsten.						

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med tjänsten ökar (procent)	69	69	75	76	75	76
Analys Inom vård- och omsorgsboende har brukarnas nöjdhet med tjänsten ökat med sju procentenheter sedan 2017. Därmed nås nämndens mål på 75 procent nöjda brukare. Botkyrka ligger dock fortfarande en bit efter övriga länet och riket (i länet är 79 procent av brukarna nöjda med tjänsten och i riket är samma siffra 81 procent). Trots detta har årets resultat reducerat skillnaden till tre respektive fem procentenheter jämfört med drygt tio procentenheter år 2017. Förvaltningen är på rätt väg och fortsätter med det arbete som påbörjats under året.						
Andel brukare inom Myndighet som är nöjda med tjänsten ökar (procent) (Myndighet över 65/Myndighet under 65)	55/52	62/62	69/58	59/66	65	65/61
Analys Andelen brukare som är nöjda med tjänsten har ökat inom Myndighet över 65 och minskat något inom Myndighet under 65. Det gör att nämndens mål på 65 procent uppnås inom en av verksamheterna. Som en del i förbättringsarbetet har Myndighet under året, efter genomfört möte med brukare, ställt frågor om brukarens upplevelse av mötet och den information som getts i samband med det. På så sätt bedömer man att missförstånd och missad information kan undvikas i större utsträckning och eventuella systematiska brister i informationsflödet mellan Myndighet och medborgare upptäckas.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom gruppboende som är nöjda med tjänsten ökar (procent)	74	66	82	83	88	74
Analys Brukarundersökningen visar glädjande nog att andelen brukare inom gruppboende som är nöjda med tjänsten ökat med åtta procentenheter. Dock är förvaltningen långt från att nå nämndens uppsatta mål på 88 procent nöjda brukare och även i jämförelse med länet och riket ligger Botkyrka lågt (fyra procentenheter under resultatet för länet och sex procentenheter under resultatet för riket). Arbetet utifrån tidigare framtagen handlingsplan fortsätter för att fler brukare ska kunna känna sig nöjda med det stöd som verksamheten ger.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom serviceboende som är nöjda med tjänsten ökar (procent)	50	71	75	61	65	62
Analys Andelen brukare inom serviceboende som är nöjda med tjänsten har tyvärr minskat med hela nio procentenheter sedan 2017 års brukarundersökning. Sänkningen i brukarnöjdhet gör att förvaltningen inte når nämndens uppsatta mål och visar på att något färre brukare i Botkyrka är nöjda med det stöd de får jämfört med länet och riket (76 procent nöjda). En anledning till det försämrade resultatet har av verksamheten identifierats vara att brukare är missnöjda med enskilda boendestödare eller stödassistenter. Frågan har lyfts på verksamhetsmöten och personalen har tillsammans diskuterat möjliga förbättringsåtgärder och förhållningssätt för att öka brukarnöjdheten. I och med det försämrade resultatet behöver nya analyser genomföras och arbetet med tidigare identifierade åtgärder fortsätta.						

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom boendestöd som är nöjda med tjänsten ökar (procent)	57	51	67	71	70	69
Analys Även andelen brukare som är nöjda med det boendestöd de ges ökar rejält, med 18 procentenheter sedan 2017. Trots ökningen nås dock inte riktigt nämndens målsatta mål och förvaltningen kan konstatera att det kvarstår en hel del arbete för att nå upp till länets och rikets nivåer (87 och 85 procent nöjda). Det förbättrade resultatet visar dock att de åtgärder som gjorts har börjat att ge resultat och verksamheten ser positivt på möjligheterna att fler brukare ska känna sig nöjda under 2019.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom hemtjänsten som är nöjda med tillgängligheten ökar (procent)	52	56	65	65	60	65
Analys Även den upplevda tillgängligheten (hur lätt det är att komma i kontakt med personalen vid behov) ökar inom hemtjänsten. Det gör att förvaltningen når nämndens mål om 60 procent nöjda, men förvaltningen ligger fortfarande lågt i jämförelse med länet (74 procent) och riket (79 procent). Verksamheten fortsätter att följa framtagna handlingsplaner där införandet av "en väg in" till hemtjänsten är en del som till synes gett resultat.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med tillgängligheten ökar (procent)	76	73	72	74	80	73
Analys Vad gäller tillgängligheten till personalen inom vård- och omsorgsboende visar brukarundersökningen på oförändrat utfall. Nämndmålet på 80 procent nås inte och i jämförelse med länet (79 procent) och riket (83 procent) ligger Botkyrka en bra bit efter. För att öka nöjdheten ser verksamheten behov av att förtydliga vad förvaltningen menar med tillgänglighet och att bli bättre på att återkoppla till brukare och anhöriga om så utlovats. I övrigt fortsätter arbetet utifrån framtagna handlingsplaner även under 2019.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom gruppboende som är nöjda med tillgängligheten ökar (procent)	75	67	58	80	80	64
Analys För tredje året i rad minskar andelen brukare som är nöjda med tillgängligheten inom gruppboende (mäts genom frågan "Pratar personalen hemma med dig så att du förstår vad de menar?"). Förvaltningen är därmed långt ifrån att nå nämndens mål. Viktigt i sammanhanget är att konstatera att skillnaden mellan kvinnors och mäns nöjdhet är hela 22 procentenheter och att utfallet för enbart gruppen män ger ett resultat som ligger långt över såväl länets som rikets utfall. Även föregående år uppvisade kvinnorna ett klart större missnöje än männen (58 procent nöjda mot 74). Hur det kommer sig att kvinnorna återkommande upplever sig klart mindre nöjda än männen är något verksamheten kommer undersöka vidare under 2019 för att öka brukarnöjdheten avseende tillgänglighet.						

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom serviceboende som är nöjda med tillgängligheten ökar (procent)	44	58	38	61	60	52
Analys Nämndens brukare inom serviceboende uttrycker tyvärr mindre nöjdhet med tillgängligheten (om personalen talar så att brukaren förstår) i år än 2017 – en minskning med sex procentenheter. Förvaltningen är därmed en bit ifrån att nå nämndens uppsatta mål och utifrån resultatet kan även konstateras att Botkyrkas brukare är mindre nöjda med tillgängligheten än brukare i resten av länet och riket (66 procent nöjda i båda fallen). Under året har personalen inom verksamheten följt upp hur brukarna upplever tillgängligheten. Uppföljningen visar på ett behov av att hitta individuella lösningar på hur brukaren kan känna sig nöjdare med stödet utifrån individens behov och verksamhetens möjlighet att möta behovet.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom boendestöd som är nöjda med tillgängligheten ökar (procent)	73	63	58	86	60	68
Analys Den upplevda tillgängligheten inom boendestöd har ökat sedan 2017 och nämndens uppsatta mål nås med god marginal. I jämförelse med länet (87 procent) och riket (85 procent) är Botkyrkas resultat fortfarande lågt. Analysen av utfallet visar även att kvinnorna som grupp är klart mindre nöjda än männen. Varför så är fallet är i dagsläget oklart men något som verksamheten kommer att undersöka vidare. Under året har verksamheten genomfört en kartläggning av hur brukarna vill få och ge information samt startat en webbsida som ska fungera som en digital anslagstavla. Arbetet med samtliga förbättringsåtgärder fortsätter under 2019 för att brukarnöjdheten kring tillgänglighet ska öka.						
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Kvinnor 2018	Män 2018	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare inom Myndighet som är nöjda med tillgängligheten ökar (procent)	39/43	44/52	56/54	43/56	50	51/55
(Myndighet över 65/Myndighet under 65) Analys Även andelen brukare som är nöjda med tillgängligheten ("Är det lätt att komma i kontakt med en handläggare?") ökar. Inom Myndighet över 65 ökar det med så mycket som sju procentenheter. Förvaltningen kan därmed konstatera att båda verksamheterna uppfyller nämndens uppsatta mål. Myndighet har under året fortsatt att jobba med att öka sin tillgänglighet för medborgarna. Som en del i det infördes därför en jourtelefon inför sommaren (ett system som fortsatt även efter sommaren). Under året har verksamheten även sett över telefontider och rutiner för att säkerställa att brukarna alltid når en handläggare – eller att någon ringer upp inom rimlig tid. Tillsammans har dessa åtgärder lett till färre synpunkter gällande bristen på tillgänglighet och resulterat i att fler brukare är nöjda med tillgängligheten än tidigare.						

Nämndens mål:

Vård- och omsorgsnämnden bedriver en verksamhet som är rättssäker och har god kvalitet

Analys

En förutsättning för att nämndens brukare ska uppleva sig nöjda med omsorgen är en rättssäker verksamhet av god kvalitet. Med kvalitet avses att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och föreskrifter för verksamheten samt beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter.

Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar med kvalitetsutveckling och rättssäkerhet inom många områden. Gemensamt för alla dessa delar är att de bedrivs bäst med hjälp av ett fungerande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och arbete i processer. När båda dessa delar är på plats kan förvaltningen skapa en verksamhet som tillgodoser brukarens behov. Förvaltningen är på god väg att förbättra förutsättningarna för ökad rättssäkerhet och god kvalitet, bland annat genom det ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som införts i förvaltningen, och många av de mål som nämnden satt upp för 2018 uppnås med god marginal. Samtidigt kvarstår viktiga bitar, som att följa upp beslut och att upprätta genomförandeplaner i tid, vilket gör att målen bara kan anses vara delvis uppfyllda.

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andel beslut som är uppföljda i tid ökar (procent)	100	86	90	78
Analys	För att brukaren ska få stöd utifrån aktuellt behov är det viktigt att beslut följs upp i tid. Utifrån framtaget utfall kan konstateras att utvecklingen tyvärr gått åt fel håll då andelen beslut som är uppföljda i tid minskat kraftigt under året (från 86 till 78) och förvaltningen är långt ifrån att nå nämndens mål. En starkt bidragande orsak till den minskade andelen uppföljda beslut i tid, är det förändrade arbetssätt som krävts i samband med införandet av lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård (LUSEN). Det nya arbetssättet innebär bland annat att handläggaren kommer in i utskrivningsprocessen i ett mycket tidigare skede än tidigare vilket gör att Myndighets totala insats blir mer tidskrävande. Utöver det har även förändringar som införandet av kylda matlådor och verksamhetssystemet Lifecare resulterat i minskad tid för uppföljning. För att frigöra tid för uppföljning av beslut har Myndighet påbörjat ett arbete med att omfördela ärenden och ta fram nya rutiner för uppföljning. Myndigheten bedömer att utfallet kommer att förbättras markant under året, då nya arbetssätt och rutiner satt sig.			
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Antal omsorgscoacher i verksamheterna	-	-	48	126
Analys	För att skapa en vård- och omsorg av god kvalitet finns omsorgscoacher ute i verksamheten. Syftet med coacherna är att de ska bidra till att förbättra omsorgen för brukarna genom att förmedla kunskap inom specifika områden. Omsorgscoacherna utses utifrån intresse och kunskap och har olika ansvarsområden som exempelvis kost, hygien, demens etc. Varje coach ansvarar för att hålla sig uppdaterad på sitt specifika område och att ta med sig kunskapen tillbaka till teamet. Motsvarande funktion inom funktionsnedsättningsområdet heter kommunikationsstödare eller dokumentationsstödare. Ett arbete pågår med att införa denna typ av stödare i alla verksamheter inom funktionsnedsättningsområdet. Verksamheten ser samtidigt över innehållet i kommunikationsstödjarträffarna så att det anpassas till alla verksamheter. Att medlemarna får ytterligare ansvar och kompetensutveckling gynnar såväl brukarna och verksamheten som den enskilda medlemmen. Då det målsatta måttet inte fanns med 2016 eller 2017 finns inget utfall för dessa år.			

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andel genomförandeplaner som är upprättade i tid ökar	-	-	90	21
Analys Genomförandeplaner är ett viktigt verktyg för att förtydliga och öka brukarnas självbestämmande över hur stödet ska utföras. Alla nya brukare ska enligt rådande riktlinjer erbjudas att ta fram en genomförandeplan inom en månad. Under senhösten har en genomgång av samtliga genomförandeplaner genomförts på förvaltningen som underlag för kommande utbildningssatsningar. Genomgången visar att förvaltningen har ett viktigt arbete framför sig då enbart 21 procent av de drygt 600 beslut som togs under 2018 resulterade i att en genomförandeplan togs fram inom en månad från fattat beslut. Siffrorna visar att vård- och omsorgsboende har en större andel brukare med genomförandeplaner som är upprättade i tid jämfört med övriga verksamheter, men även där finns utvecklingsbehov. Frågan kommer att prioriteras extra inom samtliga verksamheter då det är en grundläggande förutsättning för att brukarna ska kunna påverka hur stödet utförs. Ett första steg blir att ta fram en handlingsplan för utbildning och uppföljning utifrån den genomgång som gjorts. Något utfall för föregående år finns inte då nämndens målsatta mått är nytt för i år.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andel som ansöker via e-tjänst ökar (procent)	-	-	30	2,4
Analys Att erbjuda möjligheten att ansöka digitalt är ett sätt att göra ansökningsprocessen enklare och mer tillgänglig för kommunens medborgare. I samband med att handläggarna informerar medborgare och anhöriga om hur de ansöker om insatser informerar de därför även om möjligheterna att ansöka digitalt. Antalet ansökningar som görs via e-tjänst ökar årligen, men ligger fortfarande på strax över två procent av det totala antalet ansökningar som gjordes under 2018. Förvaltningen fortsätter att informera om möjligheten att ansöka digitalt och att underlätta för de personer som väljer att ansöka denna väg, men det är samtidigt viktigt att varje medborgare själv får välja vilket sätt som passar hen bäst. Det målsatta måttet är nytt för i år varför utfall för föregående år saknas.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Antal upprättade SIP ökar	-	-	10	66
Analys För att skapa god kvalitet för den enskilde som har stöd från olika vårdgivare är samordnad individuell plan (SIP) ett bra sätt att tydliggöra vem som ansvarar för vad. Myndighet arbetar med att varje månad följa upp hur många SIP-möten som gjorts, vem som initierat dem samt om de handlar om barn eller vuxna. Frågan om SIP hålls därmed levande för handläggarna samtidigt som förvaltningen kan följa utvecklingen. Förvaltningen kan konstatera att antalet upprättade SIP ökat stadigt sedan november då den nya lagstiftningen kring trygghet och säker hemgång trädde i kraft. I och med lagstiftningen ska SIP upprättas för alla patienter/brukare där samverkan mellan kommun och landsting (region) behövs. Förvaltningen kan konstatera att nämndmålet på tio SIP utan problem uppnåtts under året. Fördelningen mellan brukare under respektive över 65 år är cirka 50–50. Utfall för 2016 och 2017 saknas då det målsatta måttet är nytt för i år.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Personalkontinuiteten i hemtjänsten ökar (antal)	16	15	14	14
Analys Att de äldre får möta så få personal som möjligt är en viktig kvalitetsaspekt, dels på grund av brukartrygghet, dels på grund av kännedom om hur den äldre önskar få sitt stöd utfört. Genom att höja grundbemanningen inom hemtjänsten och minska antalet timvikarier, har hemtjänsten minskat antalet medledare i sina arbetsgrupper och därmed även antalet olika personer som besöker en och samma brukare. Koordinatorerna försöker även se till att samma medledare återkommer till en brukare under dagen genom att medledarna arbetar i mindre områden. För att skapa ytterligare trygghet och förutsägbarhet för brukarna har en av hemtjänstgrupperna även valt att schemalägga sig så att medledarna antingen arbetar kvälls- eller dagspass. På så sätt vet brukarna i större utsträckning vilken personal som kan komma på dagen eller kvällen. Förvaltningen kan konstatera att årets arbete med att höja personalkontinuiteten har gett resultat i form av en minskning från 15 olika medledare som i snitt går till en brukare under en 14-dagarsperiod, till 14 stycken. Utvecklingen går därmed åt rätt håll, men arbetet med att öka personalkontinuiteten fortsätter. Under våren utbildas samtliga koordinatörer i innebörden av en effektiv bemanning.				

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Personalkontinuiteten på Myndighet ökar (procent)	36 %	45 %	20 %	7 %
Analys				
Att få möta ett fåtal handläggare som är insatta i den enskildes situation och behov är en viktig del för att den enskilde ska uppleva god kvalitet. För att förbättra arbetsmiljön för förvaltningens handläggare pågår fortsatt ett arbete med att förbättra och förtydliga arbetssätten och att analysera arbetets villkor inom Myndighet. I arbetet ingår även att säkerställa att alla handläggare gör likvärdiga och lagenliga bedömningar. Väntat utfall är att fler medarbetare känner sig nöjda med sin arbetsmiljö och att personalomsättningen minskar. Utifrån årets utfall kan konstateras att arbetet gett resultat och att Myndighet gjort en kraftig förbättring genom att sänka personalomsättningen med 38 procentenheter. Nämndens mål uppnås därmed med stor marginal.				

Målområde/Process:

2.5 Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv

Vård- och omsorgsnämnden bedömer sig bidra till målområdet på ett viktigt sätt genom att ge ökade möjligheter till sommarkollo för barn med funktionsnedsättning och genom att arbeta med att erbjuda såväl olika typer av aktiviteter som en uppskattad mat- och måltidssituation inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Samtliga dessa delar bedöms öka Botkyrkabornas gemenskap, rörelse och tillgång till ett rikt kulturliv. Då nämndens uppsatta mål inte nås till fullo bedöms dock målområdet bara vara delvis uppfyllt.

Nämndens mål:

Botkyrkabor har mer jämlikt och ökande deltagande i aktiviteter och sammanhang som bidrar till hälsa, en meningsfull fritid och ett aktivt socialt liv (KF)

Analys

Att som brukare erbjudas sociala aktiviteter är viktigt för att öka upplevelsen av delaktighet, gemenskap och meningsfullhet. Forskning visar även att aktivitet främjar välmående. För att uppnå en vård och omsorg med kvalitet är dessa delar väldigt viktiga.

Majoriteten av nämndens mål inom detta målområde mäts utifrån resultatet i brukarundersökningen och baseras därför på brukarnas egna bedömningar. Förvaltningen kan konstatera att en klar förbättring skett inom samtliga dessa områden, men då bara tre av fem mål uppnås tillfullo får bedömningen bli att målen bara delvis har uppfyllts.

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Alla personer som har LSS-insatser och bor kvar i föräldrahemmet ska ha möjlighet att åka på sommarkollo eller annan fritidsaktivitet (procent)	100	100	100	100
Analys En funktionsnedsättning får inte bli ett hinder för att ta del av den typ av aktiviteter som samhället erbjuder. Därför informeras brukare som bor i föräldrahemmet om möjligheten att åka på sommarkollo. En eventuell ansökan hanteras genom en enklare utredning. Samtliga som valt att ansöka om sommarkollo eller annan fritidsaktivitet har kunnat erbjudas detta. Förvaltningen kan därmed konstatera att målet på 100 procent uppnåtts under året.				
Andel äldre som är nöjda med måltidssituationen på vård- och omsorgsboende ökar (procent)	60	55	70	66
Andel äldre som är nöjda med maten på vård- och omsorgsboende ökar (procent)	65	62	70	72
Analys Att bli äldre innebär inte nödvändigtvis att behovet av mat och näring förändras. Däremot kan det bli svårare för en äldre person att äta. Det gör det ännu viktigare att maten som serveras är inbjudande och näringsrik och att matsituationen upplevs som positiv. För att öka nöjdheten med måltidssituationen och maten bland de äldre inom vård- och omsorgsboende arbetar förvaltningen med kostombud. Kostombuden utbildas i frågor kopplade till måltidssituationen, som dukning, tillbehör till maten, sittning, uppläggning och hur man får till en lugn och trygg måltid. De som utbildats till kostombud stöttar och utbildar i sin tur sina kollegor. För att de boende ska ha möjlighet att påverka maten och matsituationen, hålls matråd regelbundet. Vid dessa tillfällen bjuds de boende in för att lämna synpunkter på maten och matsituationen eller förslag på nya maträtter. Utifrån årets resultat i brukarundersökningen kan konstateras att andelen äldre som är nöjda med maten ökat med tio procentenheter och att nämndens uppsatta mål därmed nås. Resultatet är även en procentenhet högre än genomsnittet för länet och strax under resultatet för riket (74 procent). Någon märkbar skillnad mellan kvinnor och män uppvisas inte. Även bedömningen av måltidssituationen har förbättrats med drygt tio procentenheter sedan förra året, vilket är samma nivå som för länet och två procentenheter under rikets resultat. Nämndens mål uppnås dock inte helt. Arbetet med att förbättra maten och måltidssituationen inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden fortgår.				
Andel äldre som är nöjda med sociala aktiviteter på vård- och omsorgsboende ökar (procent)	53	49	60	56
Analys Äldre behöver - precis som alla andra - känna gemenskap, delaktighet och meningsfullhet. En del i detta är att som brukare få möjlighet att fortsatt njuta av saker som upplevs meningsfulla för individen. För att öka kvaliteten på den omsorg som ges kommunens äldre anordnas aktiviteter dagligen inom samtliga vård- och omsorgsboenden. De olika aktiviteterna bygger på önskemål från de boende och anpassas efter årstiden. Förvaltningen samarbetar även med kommunens äldresamordnare på kultur- och fritidsförvaltningen för att hitta på nya spännande aktiviteter, och med frivilligorganisationer som kommer till boendena och utför olika aktiviteter. Utifrån resultatet av årets brukarundersökning kan konstateras att en större andel äldre är nöjda med de sociala aktiviteter om anordnas inom boendena än vad som var fallet 2017. Förvaltningen når dock inte nämndens mål och i jämförelse med länet och riket är det en bit kvar (63 respektive 64 procent nöjda). Utfallet visar att kvinnor är något nöjdare än män, vilket är en förändring i jämförelse med förra året. I och med att det årligen är många nya brukare som flyttar in i kommunens vård- och omsorgsboenden bedöms förändringen dock snarare bero på individuella skillnader mellan åren än någon yttre orsak. För att öka nöjdheten bland de boende inom kommunens vård- och omsorgsboenden fortsätter satsningarna på aktiviteter. Förvaltningen ser också ett behov av att informera anhöriga och gode män om vad som händer på ett vård- och omsorgsboende och utbudet av aktiviteter som anordnas då de i stor utsträckning besvarar brukarenkäten å den boendes vägnar.				

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Antalet aktivitetsledare på vård- och omsorgsboende ökar (procent)	-	-	14	30
Analys För att garantera att den äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter som är anpassade efter den boendes önskemål och behov finns aktivitetsledare inom samtliga boendeenheter. Aktivitetsledarna ansvarar för att anordna aktiviteter på den egna enheten och att samordna aktiviteter med övriga enheter. Då aktivitetsledare infördes först 2017 saknas utfall för 2017 och föregående år. Förvaltningen kan konstatera att uppsatt mål har uppnåtts med stor marginal under året, då antalet aktivitetsledare vid årsskiftet uppgick till 30 stycken.				

Målområde/Process:

2.6 Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna

Vård- och omsorgsnämnden anser sig bidra i god omfattning till målområdet. Det sker genom att i den mån det är möjligt erbjuda Botkyrkabor som bor utanför kommunen en plats i ett av kommunens boenden. På så sätt ges nämndens brukare möjlighet till en god och trygg livsmiljö inom Botkyrka. Andelen brukare som bor på externt vård- och omsorgsboende respektive i grupp- eller servicebostad har minskat under 2018 och förvaltningen uppnår här nämndens uppsatta mål. Till följd av yttre omständigheter har däremot inte andelen korttidsplatser lyckats minskas i den utsträckning som nämnden hoppats. Det senare gör att målområdet bara anses vara delvis uppfyllt.

Nämndens mål:

Botkyrkabor med behov av särskilt boende ska erbjudas plats i Botkyrka

Analys

Att åldras eller att leva med en funktionsnedsättning får inte vara en anledning att inte längre få bestämma över sitt eget liv. Precis som alla andra medborgare måste även denna grupp ges rätten att få välja om de vill bo kvar i Botkyrka eller inte. För att uppnå denna rättighet erbjuder förvaltningen boende inom Botkyrka i första hand, när möjligheten finns. Under året har flera personer som tidigare varit boende utanför Botkyrka erbjudits plats inom kommunens boenden. Det, tillsammans med olika lösningar för att tillskapa fler lägenheter, gör att förvaltningen lyckats minska andelen Botkyrkabor som varit boende inom vård- och omsorgsboende respektive grupp- eller servicebostad utanför kommunen men valt att flytta tillbaka. Däremot har andelen boende inom externa korttidsplatser ökat rejält, vilket gör att målet bara delvis kan anses uppfyllt.

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare som bor på externt vård- och omsorgsboende minskar (procent)	22	32	18	17

Analys				
En del i att erbjuda kommunens äldre en kvalitativ omsorg består i att kunna påverka var man bor. Myndighet arbetar sedan en tid tillbaka för att de brukare som har ansökt om särskilt boende, och fått det beviljat, ska kunna få en plats på permanent boende. Boendesamordnaren arbetar tillsammans med utförarna för att använda boendeplatserna så effektivt som möjligt. Förvaltningen kan konstatera att målet på 18 procent brukare som bor inom externt vård- och omsorgsboende uppnås och att en rejäl minskning skett sedan föregående år. Utfall för 2016 saknas.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare (äldre) med extern korttidsplats minskar (procent)	55	34	20	52
Analys				
För att öka tryggheten för Botkyrkas äldre arbetar Myndighet aktivt för att kunna erbjuda permanent plats till de brukare som har behov av vård- och omsorgsboende. På grund av att korttids i egen regi inte kunnat nyttjas under delar av året har de externa platserna ökat. Då det under hösten 2018 även varit lägre tillgång på permanenta platser återspeglas detta i statistiken för korttidsplatser. Sammantaget gör detta att förvaltningen är långt ifrån att uppnå nämndens uppsatta mål.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andel brukare som bor på extern grupp- och servicebostad minskar (procent)	30	17	25	14
Analys				
Arbete pågår gemensamt med förvaltningens utförare för att hitta lösningar som kan innebära att fler brukare kan erbjudas plats inom kommunens egna verksamheter. Detta tillsammans med den nya gruppboenden Lugnet som har gjort det möjligt att erbjuda boende till 5 av dessa externt boende personer, gör att andelen Botkyrkabor boende i extern grupp- eller servicebostad minskat några procentenheter sedan förra året. Nämndens mål nås med god marginal.				

Målområde/Process:

2.7 Effektiv organisation

Vård- och omsorgsnämnden bedömer sig bidra till detta målområde på en rad olika sätt. Det har skett såväl genom personalrelaterade insatser i form av satsningar på kompetenshöjning, minskad långtidsjukfrånvaro och genom ökad andel tillsvidareanställda, som genom effektivt arbete i processer, ett ansvarfullt användande av skattemedel och genom att erbjuda vegetarisk mat inom vård- och omsorgsboende.

En hel del förbättringar har skett inom ovanstående områden, som att samtliga verksamhetsprocesser nu kartlagts och publicerats på Botwebb och att andelen medledare med formell kompetens ökat stadigt. Samtidigt som ett gediget arbete pågått inom samtliga områden som nämnden valt att satsa på har förvaltningen inte alltid nått hela vägen fram. Det gäller särskilt beläggningsgraden inom vård- och omsorgsboende, där yttre omständigheter försvårat arbetet avsevärt, och andelen arbetad tid som utförs av tillsvidareanställda, där förbättringsarbetet av olika anledningar kommit igång för sent för att ge resultat i år.

Sammanfattningsvis nås nämndens uppsatta mål i hälften av fallen, varför måluppfyllelsen bara bedöms som godtagbar.

Nämndens mål:

Vård- och omsorgsnämndens medarbetare har rätt kompetens på rätt plats och i rätt tid för verksamhetens behov

Analys

I takt med att en ökad del av nämndens brukare får ett förändrat vårdbehov som kräver mer kvalificerad omsorg och vård, och att högre krav ställs på verksamheten utifrån, ökar även kraven på vård- och omsorgspersonalen. Det blir allt viktigare att ha medledare med rätt kompetens som kan möta framtida utmaningar och bidra till en hållbar utveckling. Därför fortsätter förvaltningen att systematiskt vidareutbilda de medledare som saknar formell kompetens, och tydliggöra kraven för visstidsanställda och vikarier för att betona vikten av att utbilda sig på egen hand.

För att kunna säkerställa brukarnas behov av stabilitet och kvalitet, och för att tillgodose medledarnas bästa, är det viktigt att förvaltningen fortsätter sitt arbete med att öka frisknärvaron. Som en del i detta gör förvaltningen bland annat satsningar på arbetsmiljön, arbetsfördelningen och möjligheten att ha inflytande över hur verksamheten bedrivs. Verksamheterna arbetar även systematiskt med rehabilitering av medledare med sjukfrånvaro samt med de handlingsplaner som tagits fram utifrån medledarundersökningen och andra arbetsmiljöundersökningar. Förvaltningen har tillförsikt att kommunens projekt "Arbetsmiljö och hälsa i fokus", där cheferna får stöd av hälsosupporten, kommer att ha en positiv effekt på såväl den långa som den korta sjukfrånvaron.

Förvaltningen har tagit ett helhetsgrepp för att skapa förutsättningar för att öka tillsvidareanställningarna långsiktigt. Det sker bland annat genom en påbörjad utredning av hur kommunens nya lönesystem, med tillhörande schema- och bemanningsystem, kan stödja en ny typ av organisation där bemanningsfrågan hanteras på ett optimalt sätt. Systemet förväntas stödja detta fullt ut vid halvårsskiftet 2020.

Av olika anledningar har inte arbetet med att öka den formella kompetensen, öka andelen tillsvidareanställda samt med att minska korttidssjukfrånvaron gått så som förvaltningen planerat varför målet bara kan anses vara delvis uppfyllt.

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andelen omsorgspersonal med formell kompetens ökar (procent)	71	78	84	83
Analys				
Förvaltningen har under året fortsatt tidigare års arbete med att utbilda medledare utan formell kompetens för yrket. Under året har två utbildningsgrupper om cirka 20 personer vardera uppnått formell kompetens motsvarande undersköterska. Vid årsskiftet 2018/2019 hade totalt 82,8 procent av tillsvidareanställda medledare formell kompetens – 88 procent inom äldreomsorgen och 73 procent inom funktionsnedsättningsområdet. Detta innebär att nämndens uppsatta mål inte nås till fullo. Förvaltningen har 30 personer i utbildning som blir klara under 2019 samt en ny utbildningssatsning som sätter igång under våren 2019 där 15 medledare blir klara under 2020. Beroende på utfallet av den språksatsning förvaltningen har fått i uppdrag att genomföra ser vi även möjlighet att eventuellt utbilda fler medledare till undersköterskor med start våren 2020.				
Av individuella orsaker har stora delar av resterande medledare inte möjlighet att uppnå formell kompetens genom det utbildningssätt som tillämpas idag. Förvaltningen kommer att utreda möjligheten att istället kompetenshöja denna grupp till vårdbiträden då utbildningen är kortare (800 gymnasiepoäng)				

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
och därmed eventuellt lättare att genomföra. Planen är att starta en vårdbiträdesutbildning hösten 2020 med examen våren 2021. Vid nyrekrytering av omvårdnadspersonal är formell kompetens och kunskaper i svenska i tal och skrift ett krav. Undantaget är anställda inom personlig assistans då medborgarens specifika krav är mer styrande än formell kompetens.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andelen arbetad tid som utförs av tillsvidareanställda ökar (procent)	68	60	80	65
Analys Förvaltningen kan konstatera att andelen arbetad tid som utförs av tillsvidareanställda har ökat något sedan förra året men att förvaltningen inte når nämndens uppsatta mål. En av orsakerna till avvikelsen från målet är att arbetet med att se över möjligheterna att i större utsträckning tillsvidareanställa personal, på allvar påbörjades under hösten. Förvaltningen kommer dock fortsatt ha stora utmaningar att nå målet, mycket beroende på att vi samtidigt arbetar för heltid som norm. Behovet hos verksamheterna är relativt ojämnt samtidigt som systemstödet för att använda personalen flexibelt inte kommer att vara på plats förrän i slutet av 2019. Det nya systemet beräknas dessutom inte vara användarvänligt utifrån detta perspektiv förrän i mitten av 2020. Förvaltningen kommer att stärka chefer och administratörers kompetens inom optimal schemaläggning inför införandet av systemet för ett optimalt nyttjande. Målsättningen är att därefter genomföra denna typ av utbildning för målgruppen vart tredje år.				
Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Andelen korttidssjukfrånvaro (dag 1–14) minskar (procent)	3,8	3,4	3,0	3,6
Analys Införandet av det kommunövergripande projektet "Arbetsmiljö och hälsa i fokus", med syfte att sänka sjukfrånvaron, bedöms kunna påverka den korta sjukfrånvaron. Dock är det för tidigt för att se effekterna av det redan nu eftersom det infördes först på senhösten. Det gör bland annat att nämndens mål gällande sänkt korttidssjukfrånvaro tyvärr inte nås i år. Det kan konstateras att förvaltningen behöver arbeta för att få till en bättre efterlevnad av rehabiliteringsprocessen och arbeta mer strukturerat med att se över vilka insatser som kan ge effekt på korttidssjukfrånvaron. För att minska korttidssjukfrånvaron på Myndighet, som hade ett specifikt mål att minska sjukfrånvaron, har arbete genomförts för att förbättra arbetsmiljön utifrån handläggarnas önskemål och behov. Som en del i det arbetet ses även arbetsbelastningen och fördelningen av ärenden över. Satsningarna har gett resultat vilket visat sig genom att korttidssjukfrånvaron inom Myndighet vid årsskiftet var 2,6 procent. Inom utförarverksamheten kan konstateras att det systematiska rehabiliteringsarbete som bedrivits har gett effekt i form av minskad total sjukfrånvaro, även om inte korttidssjukfrånvaron minskat. Fokus har en tid legat på de långa sjukskrivningarna och förvaltningen har under sex månader haft en extra resurs inom HR som arbetat med långa rehabiliteringsärenden. Den kombinationen har gett en lyckosam effekt, då den längre frånvaron, över 90 dagar, har minskat.				
Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Medarbetare i samtliga verksamheter som upplever att de har inflytande över hur arbetet bedrivs ökar (procent)	74	71	79	-

Analys

Utfallet kan inte anges då den årliga medledarundersökningen, i vilken målet mäts, gjorde ett uppehåll 2018. Kommunens medledare fick istället svara på en kortare enkät med fokus på frågor om hållbart medarbetarengagemang (HME) som SKL tagit fram. Utfallet för HME blev i år 81 av 100, att jämföra med föregående års resultat som låg på 79.

Eftersom utfallet för 2017 var något sämre än 2016 har förvaltningen arbetat med frågan aktivt under året. Det har bland annat skett genom att ta fram åtgärder i handlingsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. En av dessa åtgärder är att i samband med det nya samverkansavtalet som är på gång använda möjligheten att ha en dialog med medledarna om inflytande, samverkan och påverkansfrågor.

För att upplevelsen av inflytande ska stärkas ytterligare arbetar förvaltningen även med att involvera medledarna i enhetens planering utifrån brukarnas och verksamhetens behov, att tydliggöra varje medledares uppdrag, att ta vara på medledarnas kompetens och önskemål, och att tydliggöra vilka möjligheter att utöva inflytande som förekommer inom verksamheten.

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Antalet extratjänster inom nämndens verksamheter ökar	-	14	15	29

Analys

Idag har förvaltningen 29 extratjänster vilket gör att målet för 2018 uppnåtts med stor marginal. Då extratjänster infördes först under 2017 finns inget utfall för föregående år. I december 2018 togs politiska beslut om att inga fler extratjänster ska tillsättas från och med 1 januari 2019, däremot löper redan tillsatta extratjänster vidare även efter det.

Nämndens mål:

Botkyrka kommun har en god lokalhushållning

Analys

För att använda kommunens resurser på rätt sätt är det viktigt att nämnden har en god lokalhushållning. Som en del i det ser förvaltningen över användningen av lägenheter och lokaler för ett smartare nyttjande. Målet är att enbart ha lokaler som är funktionella för verksamheternas behov, och att använda dem optimalt. Även behovet av boendeplatser ses över och kan komma att resultera i en ökning av antalet servicelägenheter och en avveckling av ett flertal korttidsplatser inom funktionsnedsättningsområdet.

En del i att ha god lokalhushållning är att ha en hög beläggningsgrad inom förvaltningens boenden. Inom funktionsnedsättningsområdet ligger beläggningsgraden stadigt på 99–100 procent. Till följd av yttre omständigheter är dock beläggningsgraden klart lägre inom vård- och omsorgsboende vilket gör att nämndens målsatta mått bara anses vara delvis uppfyllt.

Målsatt mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Beläggningsgraden på vård- och omsorgsboenden ökar (procent)	-	93	97	91,4

Analys

Beläggningsgraden och behovet följs upp varje månad för att förvaltningen ska kunna reagera i tid vid ett avvikande utfall. Utifrån de senaste siffrorna står det klart att beläggningsgraden inte har ökat i den takt som förvaltningen hade önskat, utan istället minskat. Anledningen till den minskade beläggningsgraden är främst att förvaltningen tvingats tomhålla lägenheter till följd av de ombyggnationer som pågår i kommunens boenden, men också att in- och utflyttningsprocessen inte alltid kan följas. Även flytten av kommunens korttidsverksamhet under hösten 2018, som en konsekvens av ombyggnationen på Tumba vård- och omsorgsboende, påverkar utfallet. Förvaltningen kommer under året att se över befintliga processer för in- och utflyttning för att optimera förutsättningarna för att hålla en hög beläggningsgrad. I övrigt kommer förvaltningen fortsätta att göra vad som är möjligt under rådande omständigheter för att förbättra beläggningsgraden under kommande år.

Nämndens mål:

Den kommunala organisationen är klimatsmart

Analys

För att bidra till att nå de nationella och globala miljömålen måste varje verksamhet inom förvaltningen se över sitt användande. Just nu utvärderas därför förvaltningens bilpark och transporterna ses över för att minska klimatpåverkan. Utifrån utvärderingen kan man konstatera att förvaltningen fortfarande har ett allt för högt användande av fossila bränslen, detta till följd av att det endast finns tillgång till gaspumpar i en kommunedel. Utöver det arbetar vi för att i större utsträckning använda oss av tekniska kommunikationslösningar för att minska resandet vid möten, och försöker minimera antalet transporter av varor och tjänster.

Ett annat sätt att bidra till en klimatsmart organisation är genom att få fler att välja att äta mindre kött. Genom att alltid erbjuda ett vegetariskt alternativ på kommunens vård- och omsorgsboenden ger vi brukarna möjlighet att äta mer vegetarisk mat om önskemål finns. Förvaltningen kan konstatera att nämndens uppsatta mål uppnåtts då samtliga vård- och omsorgsboenden erbjuder ett vegetariskt alternativ.

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Alla vård- och omsorgsboenden ska erbjuda ett vegetariskt alternativ till lunch och middag (procent)	100	100	100	100
Analys Samtliga vård- och omsorgsboenden erbjuder ett vegetariskt alternativ till lunch och middag. För att fler ska välja det vegetariska alternativet informeras de boende om att det finns vegetarisk kost och beställer sådan om brukaren så önskar. Intresset i dagsläget är dock lågt.				

Nämndens mål:

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter har effektiva processer och en budget i balans

Analys

Genom att arbeta i processer som kartlagts utifrån brukarens behov kan förvaltningen lättare identifiera när saker görs rätt och när arbetssättet bör förändras. Att arbeta utifrån kartlagda processer är även ett sätt att garantera rättssäkerheten genom att alla inom en och samma verksamhet agerar på samma sätt. En tydlig process bidrar till att säkerställa att förvaltningen följer lagstiftning och når nämndens beslutade mål, men framförallt handlar det om att skapa värde för medborgarna. Under året har de återstående verksamhetsprocesserna kartlagts och processerna i dess helhet publicerats på kommunens intranät. Över lag har målsatta mått kopplade till processerna definierats och beslutats, även om verksamheterna inom förvaltningen kommit lite olika långt i arbetet. Nästa steg blir att under våren följa upp så att samtliga processer är uppdaterade och fortsätta arbetet med att få medlemarna att arbeta utifrån framtagna processer.

En förutsättning för att kunna ge Botkyrkaborna en vård och omsorg av god kvalitet, är att nämndens resurser används på rätt sätt utifrån brukarnas behov. För att säkerställa en god ekonomisk hushållning följs budgeten upp varje månad och på varje APT. På verksamhetsmöten går enhetscheferna inom utförarverksamheterna igenom budgeten med medlemarna. Förvaltningen kan konstatera att verksamheten i år lämnar ett överskott på 17 miljoner kronor. Orsakerna till det är flera. Delar av överskottet förklaras av att antalet beslutade timmar inom personlig assistans minskat kraftigt och att förvaltningen därför budgeterat för högt för dessa brukare. Ytterligare en del kommer av att förvaltningen minskat antalet lägenheter utanför kommunen (externa platser) inom funktionsnedsättningsområdet till följd av ett mer effektivt användande av förvaltningens interna lägenheter. Slutligen har utfallet även påverkats av att flera större återbetalningar har skett från Försäkringskassan och Migrationsverket.

Utifrån ovanstående gör förvaltningen bedömningen att nämndens målsatta mått uppfyllts.

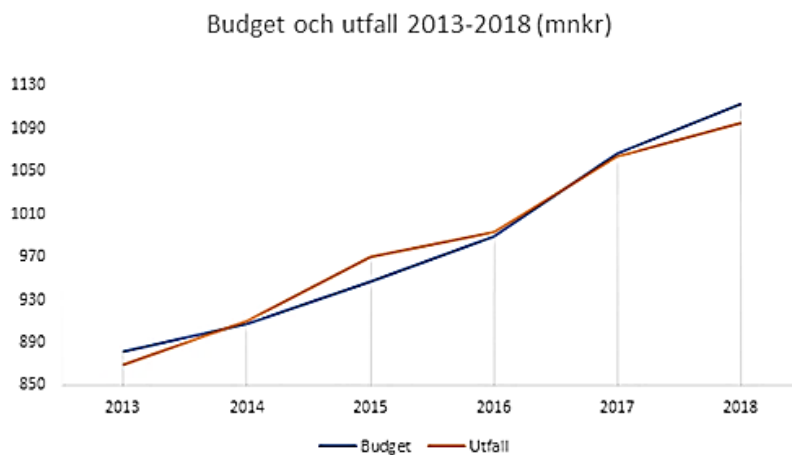
Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Processernas uppnådda poäng enligt 10-stegsmodellen ökar	4,5	4,5	8	8
Analys Förvaltningen gör bedömningen att steg 8 enligt 10-stegsmodellen nu uppnåtts. Processmognaden varierar något mellan de olika verksamhetsprocesserna, men över lag uppfyller förvaltningen de första åtta stegen i 10-stegsmodellen. Det innebär att samtliga verksamhetsprocesser är kartlagda, att medlemarna känner till processerna och att målsatta mått är definierade och beslutade kopplade till så gott som samtliga processer. Det handlar bland annat om att följa upp genomförandeplaner, andel uppföljda beslut, brukarnöjdhet m.m. Förvaltningen arbetar dock fortfarande med att få samtliga medlemmar att ha tillräcklig kunskap om processerna, ett arbete som kommer att intensifieras i och med att processerna följs upp under våren.				

Målsatta mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2018	Utfall 2018
Vård- och omsorgsnämndens verksamheter har budget i balans (mkr)	-3,5	+3,2	0	+17,2

Analys

Utfallet 2018 visar på ett överskott om 17,2 miljoner kronor i jämförelse med budget. Inom förvaltningen finns varierande resultat och störst överskott finns inom central förvaltning och personlig assistans medan hemtjänsten visar större underskott. Avvikelsen är större i jämförelse med tidigare år (2016 och 2017) men ger goda förutsättningar inför kommande budgetperiod.

Diagrammet nedan visar budget och utfall mellan åren 2013 och 2018.

3. Uppföljning av fullmäktige- och nämnduppdrag

3.1 Fullmäktigeuppdrag

En effektivare organisation

Nämnderna får i uppdrag att tillsammans ta fram förslag till möjliga åtgärder som både skapar ett effektivare utförande av verksamheterna samtidigt som kostnaderna minskar och/eller intäkterna ökar. För att hitta verkliga effektiviseringar måste arbetet ske mellan nämnder. Arbetet med att ta fram nämndernas förslag till åtgärder per år ska därför ske nämndöverskridande utifrån respektive medborgarprocess och processen effektiv organisation.

Uppföljning: I samband med delår 2 redovisades de effektiviseringar som förvaltningen tagit fram. Ett arbete med mer långsiktiga effektiviseringar pågår, till exempel införandet av en inköpsorganisation.

Extratjänster

Nämnderna får i uppdrag att inventera inom vilka verksamheter det är lämpligt att ta emot extratjänster och hur många nämnden kan ta emot. Nämndernas arbete ska ske i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) och kommunstyrelsens HR-avdelning.

Uppföljning: Med anledning av regeringens budget 2019, där medel till extratjänster inte finns med, kommer det inte tillkomma några nya extratjänster efter 2018-12-31. De extratjänster som finns redan idag kommer dock att vara kvar under den period som är avtalad med respektive anställd. Nämnden har under budgetåret 2018 haft ett trettiotal extratjänster i verksamheten och hade planer på att öka antalet ytterligare under 2019.

Aktivitetsplan för jämlikt Botkyrka

Nämnderna får i uppdrag att utifrån kommunens värdegrund och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka ta fram och inleda genomförandet av en aktivitetsplan för nämndens verksamheter.

Uppföljning: En aktivitetsplan togs fram under året och delredovisades i samband med delår två. Slutgiltigt beslut om planen tas i samband med årsredovisningen.

Minskad sjukfrånvaro

Nämnderna får i uppdrag att under 2018 fortsätta att vidta åtgärder för att minska sjukfrånvaron.

Uppföljning: Förvaltningen har ett pågående arbete kring att öka kompetensen hos chefer och skyddsombud gällande arbetsmiljö, något som är grunden till minskad sjukfrånvaro. Alla chefer och skyddsombud har genomgått fyra halvdagar i grundläggande arbetsmiljöarbete samt en årlig halvdagsuppföljning i oktober 2018.

Vidare har HR-enheten en rutin där de kontaktar chefer med en stor andel ej aktiverade rehabiliteringsutredningar och erbjuder sitt stöd systematiskt. Under senare delen av 2018 har förvaltningen också anställt en extra resurs som endast arbetat med långa och komplexa rehabiliteringsfall. Detta har fått god effekt på förvaltningens totala sjukfrånvaro. Förvaltningen kommer även säkerställa att överordnad chef ges möjlighet att följa upp sina underordnade chefers arbete med sjukfrånvaron i tillgängliga stödsystem.

Förändrat ansvar för fastighetsunderhåll

Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO) får vård- och omsorgsnämnden samt tekniska nämnden i uppdrag att utreda, säkerställa och överföra ansvaret för inre fastighetsunderhåll och eventuella medel till tekniska nämnden.

Uppföljning: En ny internhyresmodell har under året tagits fram av tekniska förvaltningen varför uppdraget utgått. Modellen gäller från den 1 januari 2019.

Utredning kring eventuell beställar- och utförarorganisation för daglig verksamhet

Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO) får arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) och vård- och omsorgsnämnden (VON) i uppdrag att utreda lämpligheten att införa en beställar- och utförarorganisation avseende daglig verksamhet enligt LSS samt om budget ska överföras från AVN till VON.

Uppföljning: En utredning av frågan har genomförts under året.

En effektiv kommunal organisation

Den kommunala organisationen ska vara så effektiv som möjligt och därmed kunna göra satsningar där de behövs som mest.

Uppföljning: Effektiviseringar är framtagna och beslutade i samband med delår 2.

3.2 Nämnduppdrag

Möjlighet till digitala inköp inom äldreomsorgen

Förvaltningen får i uppdrag att under 2018 undersöka möjligheten för våra brukare inom äldreomsorgen att göra sina inköp via webben. Det är en effektivisering som skulle frigöra mycket tid för medarbetarna inom t.ex. hemtjänsten samtidigt som det skulle ge de äldre mer valmöjligheter och möjlighet till större delaktighet än om hemtjänsten handlar åt den äldre.

Uppföljning: Alla äldre i hemtjänstområde Segersjö och Grödinge som hade insats inköp beviljat, fick i början av året frågan om de på prov ville få hjälp med att handla mat över nätet. Tre personer tackade ja till erbjudandet. De som tackade ja fick ett hembesök och hjälp att handla via den läsplatta som personalen hade med sig. Efteråt uttryckte brukarna att det var positivt att de kunde se vilka varor affären hade och att de fick stöd i att använda en läsplatta. En person klarade efter ett tag att beställa mat helt på

egen hand.

De som tackade nej uppgav att de hade för dålig syn eller att de inte kunde betala via internet till följd av skulder. Andra orsaker till att inte genomföra inköp via webben var svårigheter till följd av kognitiv funktionsnedsättning eller att en del brukare helt enkelt ville få handlat på vanligt vis. Ytterligare några brukare uppgav att de inte vill betala för leveransen av maten.

Utredningen kring matinköp via webben fortsätter under 2019. Kvar att utreda är hur förvaltningen löser situationen för de brukare som inte själva kan ta emot och packa upp varor, samt hur vi gör i de fall då brukaren behöver hjälp med att fylla i kortnummer och kod i beställningen.

Införa digital natttillsyn

Förvaltningen får i uppdrag att under året investera i digital teknik som möjliggör natttillsyn via kamera eller sensorer.

Uppföljning: Inom hemtjänsten provas nu digital teknik som möjliggör tillsyn via kameror/sensorer istället för hembesök. Syftet med projektet är att öka trygghet och självständighet hos den enskilde medborgaren. Än så länge har digital tillsyn provats på en hemtjänsttagare men försöket kommer att utökas under 2019 till att omfatta fler brukare. Testperioden har fallit väl ut. Medborgaren anser sig uppleva mindre störning och ökad trygghet, och tekniken har fungerat bra.

Reviderad kompetensförsörjningsplan

Förvaltningen får i uppdrag att under 2018 revidera vård- och omsorgsnämndens kompetensförsörjningsplan. Verksamheten som ryms inom nämndens ansvar omfattar flera bristyrken och det råder stor konkurrens om erfaren och utbildad personal. Hur kan förvaltningen använda verktyg som lön, förmåner, arbetsmiljöarbetet, kompetensutbildningar och specialisttjänster för att vård- och omsorgsförvaltningen i Botkyrka ska vara en attraktiv arbetsgivare?

Uppföljning: Kompetensförsörjningsplanen kommer att revideras i december-januari då utfall från året behöver ingå i analysen. Det gör att nämndens kompetensförsörjningsplan beslutas i nämnd i mars 2019.

4. Betydelsefulla händelser

Ökad brukarnöjdhet

De brukarundersökningar som genomfördes under 2018 visar att andelen brukare som är nöjda med omsorgen glädjande nog ökat markant sedan föregående år. Det gäller såväl inom äldreomsorgen som inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Förbättringarna kan främst förklaras av det medvetna arbete som pågått i hela förvaltningen för att öka brukarnöjdheten.

En ny typ av boendeplanering

Boendeplanering är en viktig del av kommunens strategiska planering och har stor påverkan på såväl brukare som ekonomi. Det handlar om att analysera och bedöma behovet av förändringar i bostadsbeståndet till följd av förändrade behov hos befolkningen. Under 2018 tog vård- och omsorgsnämnden fram en ny boendeplan i syfte att tillgodose behovet av en trygg och säker boendesituation för de som har behov av särskilt boende eller bostad med särskild service. Den nya planen utgår från befolkningsprognosen men beaktar även en rad andra aspekter, och blir på så sätt mer anpassad efter det aktuella behovet.

Värdegrundsarbetet

Under hösten 2018 har nämnden påbörjat ett långsiktigt arbete utifrån medborgarens fokus och Botkyrka kommuns värdegrund. Tanken med satsningen är att hela nämnden ska ha en gemensam och levande värdegrund, något som är en förutsättning för att nå förvaltningens mål om nöjda medborgare. Satsningen inleddes med en föreläsning för samtliga medledare, och följdes upp genom att påbörja det omfattande dialogarbete som ska fortgå under 2019. Arbetet sker utifrån begreppen delaktighet, meningsfullhet, integritet, insatser av god kvalitet, självbestämmande, trygghet, och bemötande.

Rätt att bestämma själv inom vård och omsorg

För att öka medborgarens möjligheter att i större utsträckning bestämma själv över de insatser som nämnden beviljat, genomförde nämnden under våren 2018 förändringen Rätt att bestämma själv inom vård och omsorg. Införandet innebär att medborgarnas möjligheter till självbestämmande förtydligats och i vissa fall stärkts. Som en del i förändringen har nämnden även infört förenklad handläggning vid behov av upp till sex timmars hemtjänstinsatser. I och med införandet får den enskilde själv avgöra om hen har behov av ett begränsat antal hemtjänsttimmar, vilket ger medborgarna ökade påverkansmöjligheter och möjlighet till självbestämmande.

Kvalitetsarbetet

Arbetet med att bygga upp kvalitetsorganisationen inom vård- och omsorgsnämnden har fortsatt under 2018. Som ett led i det har fyra nya verksamhetsutvecklare anställts för att stötta verksamheten i kvalitetsarbetet. Under hösten genomfördes även en granskning av nämndens kvalitetsledningssystem. Revisorerna gjorde i samband med det bedömningen att nämndens kvalitetsarbete får godkänt på samtliga punkter och att ett ändamålsenligt kvalitetsarbete bedrivs för brukarnas bästa.

5. Ekonomisk uppföljning och analys

5.1 Driftredovisning

Nämnd	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse 2018
Alla belopp redovisas i tusentals kronor					
Nämnd	-554	-577	-761	-533	228
Central förvaltning	-42 977	-50 868	-73 897	-60 280	13 617
Äldreomsorg					
Myndighet SoL	-19 470	-20 373	-17 609	-20 424	-2 815
Vård- och omsorgsboende	-243 247	-274 862	-291 916	-293 633	-1 717
-Vård- och omsorgsboende	-243 247	-242 038	-256 363	-256 407	-44
-Riksten Plaza		-32 824	-35 553	-37 226	-1 673
Externa placeringar	-81 832	-72 583	-66 669	-67 043	-374
Hemtjänst	-134 970	-140 604	-142 271	-151 742	-9 471
Öppen verksamhet	-10 817	-11 795	-11 560	-11 835	-275
Hälso- och sjukvård, rehab	-39 888	-39 279	-42 947	-40 173	2 774
Övrig äldreomsorg	-19 203	-21 587	-22 868	-25 510	-2 642
Omsorg funktionsnedsatta					
Myndighet, LSS	-18 001	-19 248	-11 888	-14 415	-2 527
Bostad med särskild service	-156 464	-163 266	-169 533	-170 150	-620
-Gruppboende	-115 199	-120 384	-120 516	-125 395	-4 879
-Serviceboende	-17 084	-18 764	-21 104	-19 181	1 923
-Boendestöd	-7 966	-7 816	-8 842	-7 962	880
-Korttidshem	-16 215	-16 302	-17 211	-17 238	-28
-Övrig bostad med särskild service			-1 861	-377	1 484

Externa placeringar	-84 504	-104 083	-104 617	-105 403	-786
Personlig assistans	-121 896	-129 744	-137 807	-118 235	19 741
-Personlig assistans, LSS	-42 678	-47 878	-54 064	-46 658	7 528
-Personlig assistans, SFB	-62 271	-64 785	-64 348	-53 522	10 843
-Ledsagning	-6 923	-7 352	-7 896	-7 160	736
-Avlösning	-4 455	-4 259	-5 283	-4 617	665
-Kontaktpersoner	-4 495	-4 184	-5 154	-4 329	825
-Familjehem korttid, heltid	-1 074	-1 286	-1 063	-1 919	-856
Övrig LSS-verksamhet	-19 192	-15 299	-18 422	-16 324	2 098
Totalt	-993 015	-1 604 168	-1 112 765	-1 095 540	17 225

Uppföljning och analys

Nedan presenteras resultatet per verksamhet samt avvikelser mot budget.

Central förvaltning visar ett överskott på 13,6 miljoner kronor

Gemensam verksamhet omfattar personalkostnader för förvaltningsledning och stödfunktioner, administrativa kostnader, utbildning, IT-kostnader, lokalförsörjning, medel från kommunens interna kompetensfond och ofördelade poster.

Central förvaltning redovisar ett överskott på 13,6 miljoner kronor varav största delen avser den ofördelade posten. Ett underskott motsvarande 1,6 miljoner kronor finns inom IT och beror på att förvaltningen köpt ut alla datorer med leasingavtal som påbörjats under 2018.

Underskott finns även inom lokalförsörjning där förvaltningen har haft behov av att genomföra renoveringar i lägenheter som vi förvaltar. Det har inneburit kostnader för renoveringar samt under perioder tomställda lägenheter och därmed förlorade hyresintäkter.

Ur interna kompetensfonden fick förvaltningen 3,3 miljoner kronor för satsningar gällande undersköterskeutbildning. Av dessa medel har cirka 1,2 miljoner kronor inte tagits i anspråk. Överskottet beror i huvudsak på att medarbetare inte har genomfört utbildningen i den studietakt och omfattning som planerats och på grund av att utbildningsperioden sträcker sig mellan åren. Förvaltningen föreslår därför att 1,2 miljoner kronor omförs till 2019 för fortsatta utbildningsinsatser till undersköterskekompetens samt för språksatsning.

Äldreomsorgen inklusive myndighet visar ett underskott på 14,9 miljoner kronor

I verksamhetsområdet äldreomsorg ingår vård- och omsorgsboenden, servicelägenheter,

hemtjänst, kostorganisation, hälsa, sjukvård och rehabilitering, dagverksamheter samt externa placeringar och Myndighet.

Stimulansmedel

Förvaltningen har rekviderat stimulansmedel från Socialstyrelsen för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Stimulansmedlen uppgår till 10,6 miljoner kronor, av dessa har 7,6 miljoner kronor förbrukats. Överskottet återförs till Socialstyrelsen.

Stimulansmedlen har möjliggjort ökad bemanning av undersköterskor, en satsning på aktivitetshandledare på vård- och omsorgsboenden, en extra biträdande enhetschef för det nära ledarskapet, utökning av sjuksköterskor samt hemgångsteam.

Myndighet SoL -2,8 miljoner kronor

Under Myndighet SoL ingår administration, personalkostnader för biståndshandläggare, kostnader för hemvårdsbidrag och utskrivningsklara.

Underskott om 5,4 miljoner kronor finns inom gemensam administration och beror på att nya arbetssätt implementerats, bland annat Individens behov i centrum (IBIC) och verksamhetssystemet Lifecare handläggare och att konsulter har varit inne och stöttat i arbetet. Även dubbla kostnader för hyror finns med i utfallet på grund av att Myndighet bytt lokaler under året. Underskottet beror också på en för låg budget inför 2018, vilken har justerats inför 2019.

Ett överskott motsvarande 2,6 miljoner kronor finns gällande hemvårdsbidrag och beror på för hög budget för 2018 samt nya riktlinjer som gör att färre kommer i fråga för insatsen.

Vård- och omsorgsboenden -1,7 miljoner kronor

Vård- och omsorgsboenden visar ett underskott på 1,7 miljoner kronor vilket beror på ett tilläggsavtal för att få tillgång till fler demensplatser (men färre somatiska platser) på vård- och omsorgsboendet Riksten Plaza.

Nettokostnaden för ett vård- och omsorgsboende i intern regi uppgår till 2 057 kronor per dygn, vilket är något högre än budgeterat. Det beror till stor del på högre hyra på Strandängsgårdens vård- och omsorgsboende än beräknat. Under 2019 kompenseras nämnden för mellanskillnaden.

Nettokostnaden för en korttidsplats i intern regi uppgår till 3 534 kronor per dygn, vilket är betydligt högre än budgeterat dygnspris. Under hösten togs beslut om att tillfälligt avveckla alla platser i intern regi för att möjliggöra ombyggnationen på Tumba vård- och omsorgsboende. Kostnader för medledare finns dock kvar och orsakar därför ett högt dygnspris.

Externa platser SoL -0,37 miljoner kronor

Verksamheten omfattar externt boende heltid, korttidsboende samt dagverksamhet.

Korttidsboende, externa platser

Inom externa platser SoL, visar korttidsboenden ett underskott med -5,9 miljoner kronor. Underskottet beror på samma omständighet som beskrivs ovan, att det under hösten togs ett beslut om att tillfälligt inte ha korttidsplatser i egen regi. Budgeterat antal årsplatser under 2018 var 6 stycken, utfallet för helåret landade på 14,2 platser, vilket bidrar till underskottet.

Vård- och omsorgsboende, externa platser

Externa platser visar ett överskott på 4,3 miljoner kronor. Budgeterat antal årsplatser var 77,2 stycken, medan utfallet för helår blev 73 stycken. Minskningen i antal årsplatser förklaras av ett mer effektivt användande av interna vård- och omsorgsplatser samt att behovet inte varit lika stort som tidigare år.

Dagverksamhet, externa platser

Ett överskott motsvarande 1,3 miljoner kronor redovisas för dagverksamhet, externa platser. Överskottet beror på överbudgetering i jämförelse med utfall.

Hemtjänst -9,5 miljoner kronor

Myndighet visar ett överskott på 1,4 miljoner kronor. Överskottet beror på fler hemtjänsttimmar, som genererar ökade omsorgsintäkter för Myndigheten.

Hemtjänstenheterna redovisar ett underskott mot budget med 10,8 miljoner kronor för helåret. Antal beviljade timmar för 2018 blev 398 800, vilket är cirka 17 200 fler timmar än budgeterat och förklarar cirka 6 miljoner kronor av underskottet. I effektiviseringsarbetet för 2018 togs beslut om att införa kylda matlådor istället för varma matlådor. Det skulle generera en effekt om totalt 6,0 miljoner kronor för 2018. Förutsättningen var att kylda matlådor skulle levereras från maj 2018. På grund av olika omständigheter som bland annat en försenad upphandling och att ett införande under sommarperioden inte var optimalt, kunde inte förändringen genomföras förrän i september. Detta genererar cirka 3,0 miljoner kronor i utebliven effektivisering för perioden maj till september.

Ytterligare 1,8 miljoner kronor av underskottet kan förklaras av icke uppföljda beslut, arbetsmiljöåtgärder och flyttkostnader då flera grupper bytt lokaler under året.

Nettokostnaden per beviljad hemtjänsttimme uppgår till 353 kronor, budgeterad nettokostnad för 2018 var 348 kronor.

Till 2017 fick vård- och omsorgsnämnden en ökad budgetram om 11 miljoner kronor för egen tid inom hemtjänsten. Det är en ramökning som är bestående och därmed också finns med i 2018 års budgetram. Samtliga medel för egentiden har förbrukats under 2018.

Öppen verksamhet -0,3 miljoner kronor

Öppen verksamhet omfattar dagverksamhet, mötesplatser, Botkyrkafixaren och syn- och hörselinstruktör. Verksamheten redovisar ett underskott på 0,3 miljoner kronor som till största del beror på högre lokalkostnader för mötesplatsen på Samariten (Mötesplats Tumba).

Hälso- och sjukvård och rehab +2,8 miljoner kronor

Verksamheten redovisar ett överskott motsvarande 2,6 miljoner kronor och beror på vakanta tjänster orsakade av förseningen av ombyggnationerna på Tumba- och Allégårdens vård- och omsorgsboenden.

Övrig äldreomsorg -2,6 miljoner kronor

Övrig äldreomsorg omfattar budget för kostorganisation, enhetschefer och biträdande enhetschefer, transporter, trygghetstelefoner och riksfärdtjänst. Underskottet finns främst inom kostorganisationen och beror på merkostnader för kylda matlådor som orsakats av förseningen, men också på att avgiften för en kyld matlåda är 8 kronor lägre än kostnaden. Även högre kostnader för transporter av råvaror till köken (samtransport) bidrar till underskottet. Underskott finns även gällande skötsel av mötesplatsens bassäng, motsvarande 0,25 miljoner kronor som inte budgeterats för.

Funktionsnedsättningsområdet inklusive myndighet visar ett överskott på 17,9 miljoner kronor

I verksamhetsområdet omsorg om personer med funktionsnedsättning ingår bostad med särskild service i form av grupp- och servicebostäder. Vidare ingår personlig assistans enligt lagen om stöd och service (LSS), och assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken kapitel 51 (SFB51), ledsagning, avlösning, familjehem, korttidshem och korttidsboende för barn och ungdomar samt kontaktpersoner. I verksamhetsområdet ingår även boendestöd, Myndighet LSS, samt externa placeringar, LSS.

Myndighet LSS -2,5 miljoner kronor

Gemensam administration inom myndighet LSS redovisar ett underskott motsvarande 2,5 miljoner kronor som beror på kostnader för inhyrda konsulter i samband med införandet av det behovsinriktade arbetssättet Individens behov i centrum (IBIC) och verksamhetssystemet Lifecare handläggare.

Personlig assistans +19,7 miljoner kronor

Verksamheten ger personer med funktionsnedsättning hjälp i hemmet och på fritiden, genom personlig assistans enligt lag om stöd- och service (LSS), och assistans enligt Socialförsäkringsbalken (SFB51). Utöver det innehåller verksamheten ledsagning, avlösarservice, kontaktpersoner samt familjehem. Personlig assistans visar ett överskott på 19,7 miljoner kronor.

Personlig assistans enligt LSS +7,5 miljoner kronor

Både inom intern och extern personlig assistans har det skett en minskning av antalet beviljade timmar. I förhållande till budget motsvarar minskningen cirka 14 200 timmar vilket genererar cirka 4,1 miljoner kronor i överskott. I förhållande till utfallet 2017 är minskningen cirka 8 200 timmar, vilket tyder på en överbudgetering för 2018. Även ett lägre timpris bidrar till överskottet med 0,84 miljoner kronor. Personlig assistans är ett

område där förvaltningen arbetar för bättre kontroll, rättssäkerhet och redovisning av beslut. Vägledande domar och förtydliganden har påverkat både Försäkringskassans och kommunens beslut vilket förklarar att minskningen skett både på extern och intern nivå.

Intäkter från Migrationsverket påverkar resultatet positivt med ytterligare 2,6 miljoner kronor. Dessa intäkter budgeteras inte för eftersom de varierar från år till år och inte kan bedömas i förväg.

Personlig assistans enligt SFB-51 +10,8 miljoner kronor

Personlig assistans enligt SFB-51 visar ett överskott på 10,8 miljoner kronor. Inom SFB-51 har antal brukare budgeterats högt i jämförelse med årets och tidigare års utfall. Budgeterat antal brukare för 2018 var 204, utfallet blev 184,8 brukare. Även antal timmar blev betydligt lägre än budgeterat. Det genererar ett överskott om 7,1 miljoner kronor. Vidare finns intäkter från Migrationsverket motsvarande 2,9 miljoner kronor samt intäkter motsvarande 3,3 miljoner kronor från Försäkringskassan från 2017, som inte budgeterats för.

Avlösning, ledsagning, kontaktpersoner, korttidshem och familjehem +1,3 miljoner kronor

Ledsagning, avlösning och kontaktpersoner visar totalt på ett överskott på cirka 2,2 miljoner kronor och beror på en för hög budget i förhållande till beslut.

Familjehem visar ett underskott på cirka 0,8 miljoner kronor, vilket beror på fler beviljade dygn och högre ersättning än vad som är budgeterat.

Korttidshem visar ingen avvikelse mot budget.

Bostad med särskild service -0,6 miljoner kronor

Bostad med särskild service avser gruppboenden, serviceboenden och korttidsboenden för vuxna samt barn och ungdomar, och boendestöd.

Gruppboendestäder visar ett underskott på cirka 4,9 miljoner kronor och förklaras av ökade hyreskostnader och ett boende som kostar betydligt mer än budget. Åtgärder har vidtagits, men inte hunnit ge effekt ännu. Nettokostnaden för en plats i egen regi uppgår till 2 965 kronor per dygn, vilket är något högre än budgeterat dygnspris.

Serviceboendestäder visar ett överskott på 1,9 miljoner kronor och beror till stor del på arbete med bemanningsoptimering. Nettokostnaden för en plats i egen regi uppgår till 886 kronor per dygn vilket är något lägre än budgeterat dygnspris.

Boendestöd prognostiserar ett överskott på 0,8 miljoner kronor som beror på färre beviljade timmar än budget. Verksamheten har även arbetat med schemaoptimering som bidragit till minskade kostnader.

Externa placeringar LSS -0,8 miljoner kronor

Verksamheten omfattar externt boende heltid, korttidsverksamhet, daglig verksamhet samt lägerverksamhet för både barn och vuxna.

Externa platser LSS visar ett totalt underskott på 0,8 miljoner kronor. Största delen av

underskottet, 7,4 miljoner kronor, finns inom externt boende för vuxna (såväl utifrån LSS som SoL). Underskottet förklaras av att det finns en brist på interna platser och att två brukare från barnboenden blivit vuxna. Ett överskott finns istället inom boende för barn och unga, lägerverksamhet för barn och unga samt extern daglig verksamhet.

Övrig LSS-verksamhet +2,1 miljoner kronor

Verksamheten omfattar budget för enhetschefer, viss administrativ personal och lokaler. Överskottet beror till största del på vakanshållna tjänster.

5.2 Investeringsredovisning

Uppföljning och analys fleråriga investeringsprojekt

De fleråriga investeringsprojekten redovisar ett totalt utfall till och med december 2018 på 11,8 miljoner kronor.

Projekt	Total budget	Total prognos	Totalt utfall tom 2018	Avv. total budget - total prognos	Rikt-värde 2018	Ack. utfall 2018	Avv. rikt-värde 2018 – ack. utfall	Slut-redovisas
6000 Grb.. Stendalsvägen Inventarier	-400	-320	-321	80	0	0	0	Dec 2018
6001 Serviceb. Ombyggnation Inventarier	-300	0	0	300	-300	0	300	Dec 2018
6002 Vob Allégården Inventarier	-5 000	0	0	5 000	-5 000	0	5 000	
6004 Tumba Vob Inventarier	-10 600	0	-4 343	10 600	-10 600	-4 343	6 257	
6005 Grb. Tingstorget Inventarier	-400	-222	-263	178	-100	-41	59	Dec 2018
6006 Vob Fittja Inventarier	-6 900	-4 038	-6 591	2 862	-1 000	-2 553	-1 553	Dec 2018
6007 Grb. Lugnet Inventarier	-424	0	-292	424	-324	-292	32	
6750 Grb. Sandstugan Inventarier	-424	0	0	424	-324	0	324	
6751 Grb. Slättermalm Inventarier	-424	0	0	424	-324	0	324	
6752 Grb LSS B Inventarier	-424	0	0	424	-324	0	324	

Projekt	Total budget	Total prognos	Totalt utfall tom 2018	Avv. total budget - total prognos	Rikt-värde 2018	Ack. utfall 2018	Avv. riktvärde 2018 – ack. utfall	Slut-redovisas
6753 Grb LSS C Inventarier	-424	0	0	424	-324	0	324	
6754 Brandskydd Orren	-5 000	0	0	5 000	-5 000	0	5 000	Dec 2018
6755 Verksamhets-system Lifecare Vof	-500	0	0	500	-500	0	500	

6000 Gruppboende (grb) Stendalsvägen inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 0,4 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 uppgår till 0,32 miljoner kronor. Boendet öppnade under 2017 och slutredovisas därför per december 2018.

6001 Serviceboende (serviceb.) ombyggnation inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 0,3 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 är 0 kronor. Ombyggnationen av en lokal som skulle ha blivit två lägenheter har dragit ut på tiden under flera års tid, varför förvaltningen har tagit tillbaka beställningen och överväger andra lösningar istället. Projektet slutredovisas därför per december 2018.

6002 Vård- och omsorgsboende (vob) Allégården inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 5,0 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 är 0 kronor. Ombyggnationen av Allégården pågår och inköp av inventarier kommer ske under 2019.

6004 Vård- och omsorgsboende Tumba inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 10,6 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 är 4,34 miljoner kronor. Ombyggnationen av Tumba pågår och fortsatt inköp av inventarier kommer ske under 2019.

6005 Gruppboende Tingstorget inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 0,4 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 uppgår till 0,26 miljoner kronor. Boendet öppnade under 2017 och slutredovisas därför per december 2018.

6006 Vård- och omsorgsboende Fittja (Strandängsgården) inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 6,9 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 uppgår till 6,6 miljoner kronor. Boendet öppnade under slutet av 2017 och

slutredovisas därför per december 2018.

6007 Gruppbostad Lugnet inventarier

Total budget för inventarier uppgår till 0,42 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 uppgår till 0,29 miljoner kronor. Boendet öppnade under hösten 2018 och vissa inköp kan komma att göras under 2019.

6750–6753 Gruppbostad (Sandstugan, Slättmalm, LSS B, LSS C)

Total budget för inventarier uppgår till 0,42 miljoner kronor per boende. Inget av projekten har påbörjats och totalt utfall till december 2018 är 0 kronor. Projekten väntas starta under planperioden 2019–2022.

6754 Brandskydd Orren

Brandskyddet på Orren bekostas av Botkyrkabyggen och beviljade investeringsmedel kommer därför inte att förbrukas. Projektet slutredovisas per december 2018.

6755 Verksamhetssystem Lifecare

Total budget för verksamhetssystem uppgår till 0,5 miljoner kronor. Totalt utfall till och med 2018 uppgår till 0 kronor. Implementering i olika steg pågår och det är i dagsläget inte säkert om behov finns av investeringar kopplat till införandet under 2019.

5.3 Uppföljning och analys årliga investeringsprojekt

De årliga investeringsprojekten redovisar ett totalt utfall till och med december 2018 på 0,75 miljoner kronor.

Projekt	Budget	Prognos	Utfall	Avv. Budget - Prognos	Avv. Budget -Utfall	Slutredovisat
3500 Investeringar Äo/Of	-1 400	-36	-442	-1 364	958	Dec 2018
3503 Arbetsmiljöåtgärder Vof	-200	0	0	-200	200	Dec 2018
3504 Data, Nätverk Och Tele	-900	-189	-209	-711	691	Dec 2018
3507 Underhåll Vof	-2 000	-323	-100	-1 677	1 900	Dec 2018

3500 Investeringar ÄO/OF

Total budget för diverse inventarier inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning uppgår till 1,4 miljoner kronor. Utfallet uppgår till 0,44 miljoner kronor och projektet redovisar därför ett överskott om 0,95 miljoner kronor. Flertalet

boenden är gamla och inventarierna i dem lika så. Dessa byts ut kontinuerligt för att kunna bedriva en fungerande verksamhet. Budgeten avser även utbyte av inventarier som går sönder. Överskottet beror på att vi inte kan förutse vilka inköp som kan behövas under året.

3503 Arbetsmiljöåtgärder

Total budget för arbetsmiljöåtgärder för förvaltningen är 0,2 miljoner kronor. Utfallet uppgår till 0 kronor och projektet redovisar därför ett överskott. Arbetsmiljöåtgärder av olika slag genomförs kontinuerligt men åtgärder kopplat till investeringar har inte behövts under 2018.

3504 Data, nät och telefoni

Total budget för data, nät och telefoni uppgår till 0,9 miljoner kronor. Utfallet uppgår till 0,21 miljoner kronor och projektet redovisar därför ett överskott om 0,69 miljoner kronor. Medlen är öronmärkta för att säkerställa att verksamheterna har en bra kvalitet på uppkopplingen till det administrativa nätverket genom att denna underhålls och uppdateras kontinuerligt. Överskottet beror på att vi inte alltid kan förutse vilka inköp som kan behövas under året, samt på försenade byggprojekt.

3507 Underhåll

Total budget för underhåll uppgår till 2,0 miljoner kronor. Utfallet uppgår till 0,1 miljoner kronor och projektet redovisar därför ett överskott om 1,9 miljoner kronor. Underhåll och reovering i samband med att brukare flyttar från boendet har stor betydelse för utfallet. Vilka åtgärder som krävs varierar och för 2018 har inga omfattande reoveringar behövts.

6. Mått och nyckeltal

6.1 Uppföljning och analys

I nedanstående tabeller redovisas mått och nyckeltal. Större avvikelser kommenteras i avsnittet ekonomisk uppföljning och analys.

Volymer		Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Utfall
		2015	2016	2017	2018	2018
Äldreomsorg						
Vård- och omsorgsboende	Fysiska platser, egen regi	397,0	397,0	348,0	359,0	346,0
	Årsplatser, intern regi	364,0	397,0	330,0	348,2	316,2
	Årsplatser, extern regi	66,4	80,6	81,7	77,2	73,0
Korttidsboende	Fysiska platser, egen regi	23,0	23,0	23,0	30,0	17,0
	Årsplatser, intern regi	20,0	21,0	19,0	29,0	12,3
	Årsplatser, extern regi	11,6	25,0	12,0	6,0	14,2
Riksten Plaza	Fysiska platser			54,0	54,0	54,0
	Årsplatser			49,9	54,0	52,5
Hemtjänst	Antal beviljade timmar	412 205	376 654	392 297	381 622	398 800

Nyckeltal, resursmått		Utfall	Utfall	Utfall	Budget	
		2015	2016	2017	2018	
Äldreomsorg						
Vård- och omsorgsboende						
	Nettokostnad/ årsplats (snitt) intern regi, tkr	-646	-634	-703	-683	-751
	Nettokostnad / dygn (snitt), intern regi, kr	-1 770	-1 579	-1 926	-1 871	-2 057
	Nettokostnad/ årsplats (snitt) extern regi, tkr	-731	-745	-752	-776	-763
	Nettokostnad / dygn (snitt), extern regi, kr	-2 126	-2 034	-2 061	-2 127	-2 089
Korttidsboende						
	Nettokostnad/ årsplats (snitt) intern regi, tkr	-776	-702	-902	-787	-1 290
	Nettokostnad / dygn (snitt), intern regi, kr	-2 126	-1 923	-2 471	-2 175	-3 534
	Nettokostnad/ årsplats (snitt) extern regi, tkr	-742	-745	-755	-815	-761
	Nettokostnad / dygn (snitt), extern regi, kr	-2 002	-2 034	-2 061	-2 233	-2 086

Riksten Plaza	Nettokostnad/ årsplats (snitt), tkr			-658	-658	-709
	Nettokostnad / dygn (snitt), kr			-1 802	-1 804	-1 943
Hemtjänst	Nettokostnad/ beviljad timme	-358	-358	-348	-344	-353

Volymer		Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Utfall
		2015	2016	2017	2018	2018
Omsorg funktionsnedsatta						
Bostad med särskild service, enligt LSS						
-Gruppbofastad	Fysiska platser, egen regi	139	138	121	127	124
	Årsplatser, egen regi				123	124
	Årsplatser, extern regi	37	35	38	37	39
- Servicebofastad	Fysiska platser, egen regi	38	57	57	60	60
	Årsplatser, egen regi	38	57	57	60	59
Bostad med särskild service, enligt SoL						
-Gruppbofastad	Årsplatser, egen regi					
	Årsplatser, extern regi					
- Servicebofastad	Årsplatser, egen regi					
	Årsplatser, extern regi					
-Externa platser	Årsplatser, extern regi	14,9	16,4	23,5	23,0	20,4
Personlig assistans, LSS	Antal timmar	110 455	156 845	180 840	186 878	172 661
Varav egen LSS	Antal timmar	30 522	32 988	34 542	38 000	36 708
Personlig assistans, SFB 51	Antal timmar	349 975	358 491	352 032	429 976	342 336
	Antal brukare	192	195	196	204	184,8
	Antal timmar per brukare	1 825	1 838	1 801	2 108	1 852
Varav egen SFB 51	Antal timmar	178 888	189 276	185 688	255 628	176 141
	Antal brukare	33	34	34	37	31,5
	Antal timmar per brukare	5 388	5 567	5 461	6 909	5 592
Boendestöd enligt SoL	Antal timmar	11 800	21 825	22 911	22 619	20 736
Nyckeltal,		Utfall	Utfall	Utfall	Budget	

resursmätt						
		2015	2016	2017	2018	
Omsorg funktionsnedsatta						
Bostad med särskild service, enligt LSS						
-Gruppboad	Nettokostnad/ plats (snitt), intern regi, tkr	-969	-1 011	-1 057	-1 037	-1 082
	Nettokostnad/ dygn (snitt), intern regi, kr	-2 656	-2 762	-2 887	-2 842	-2 965
- Serviceboad	Nettokostnad/ plats (snitt), intern regi, tkr	-375	-359	-332	-355	-323
	Nettokostnad/ dygn (snitt), Intern regi, kr	-1 028	-980	-910	-972	-886
Externa placeringar	Nettokostnad/plats (snitt), extern regi, tkr	-1 490	-1 481	-1 520	-1 724	-1 733
	Nettokostnad/dygn (snitt) extern regi, kr	-4 082	-4 046	-4 164	-4 726	-4 747
Bostad med särskild service, enligt SoL						
-Gruppboad	Nettokostnad/ plats (snitt), intern regi, tkr					
	Nettokostnad/ dygn (snitt), intern regi, kr					
- Serviceboad	Nettokostnad/ plats (snitt), intern regi, tkr					
	Nettokostnad/ dygn (snitt), intern regi, kr					
-Externa placeringar	Nettokostnad/ plats (snitt), extern regi, tkr	-1 249	-1 238	-1 266	-1 388	-1 449
	Nettokostnad/ dygn (snitt), extern regi, kr	-3 422	-3 392	-3 469	-3 803	-3 969
Personlig assistans, LSS	Nettokostnad/ timme, kr	-268	-272	-265	-289	-270
Varav egen LSS	Nettokostnad/ timme, kr	-225	-230	-243	-265	-242
Personlig assistans, SFB 51	Bruttokostnad/ timme, kr	-326	326	-345	-297	344
Varav egen SFB51	Bruttokostnad/ timme, kr	-347	-332	-368	-290	-364
Boendestöd enligt SoL	Nettokostnad /timme, kr		-365	-341	-395	-371

7. Personalredovisning

7.1 Personalsammansättning

Anställningsförhållanden

Uppföljning och analys

Förvaltningen påbörjade under 2017 ett projekt i syfte att arbeta med bemanningsoptimering inom samtliga schemalagda verksamheter. Arbetet har därefter i viss omfattning fortsatt lokalt under 2018 vilket bland annat visar sig i antalet anställda. Trots ökade volymer har antalet anställda inte ökat utan tvärtom minskat något.

Arbetet med bemanningsoptimeringen har även gett effekt på sysselsättningsgraden och andelen tillsvidareanställda som ökat något, liksom på andelen heltidsanställda som ökat med 2,5 procent sedan föregående år. I en jämförelse med landet ligger förvaltningen bra till gällande andelen heltidsanställda som är 76,2 procent.

För att avgöra hur stor andel av arbetet som utförs av tillsvidareanställd personal undersöker vi hur mycket arbetstid som utförs av tillsvidareanställda i förhållande till samtliga anställda. 2018 var 65,3 procent av all faktiskt arbetad tid utförd av tillsvidareanställda. 2017 var siffran 60 procent, vilket visar på en stabilitet men också på att förvaltningen behöver fortsätta arbetet under 2019.

Anställningsförhållanden: Anställda, årsarbetare	2015	2016	2017	2018
Antal anställda*	2 045	2 015	1 970	1 952
Kvinnor	1 655	1 627	1 582	1 565
Män	390	388	388	387
Antal tillsvidareanställda*	1 135	1 135	1 107	1 114
Kvinnor	949	953	924	927
Män	186	182	183	187
Antal visstidsanställda månadsavlönade*	153	110	115	99
Kvinnor	127	87	94	77
Män	26	23	21	22
Antal visstidsanställda timavlönade*	798	809	790	774
Kvinnor	612	619	601	589
Män	186	190	189	186
Årsarbetare	1 508	1 472	1 446	1 444
Kvinnor	1 226	1 194	1 168	1 162
Män	282	278	278	282
Tillsvidareanställda årsarbetare	990	987	959	983
Kvinnor	825	823	794	810

Män	165	164	165	173
Visstidsanställda årsarbetare månadsavlönade	132	96	103	89
Kvinnor	110	77	85	69
Män	22	19	18	20
Visstidsanställda årsarbetare timavlönade	386	389	384	371
Kvinnor	290	294	289	283
Män	95	95	95	88
Andel tillsvidareanställda av månadsavlönade* (procent)	90,2	93,2	93,3	94,2
Kvinnor	90,1	93,6	93,6	94,4
Män	90,6	91,1	91,8	92,9
Andel visstidsanställda av månadsavlönade*	12,2	9,0	9,7	8,3
Kvinnor	12,1	8,6	9,6	7,8
Män	12,6	11,5	10,5	10,8

* Snittantal under året

Anställningsförhållanden: Heltid, deltid (månadsavlönade) i procent	2015	2016	2017	2018
Andel heltidsanställda av månadsavlönade*	71,0	71,8	73,7	76,2
Kvinnor	69,9	71,0	72,7	75,2
Män	76,6	76,3	78,9	81,3
Andel deltidsanställda (75–99%) av månadsavlönade*	22,5	22,2	20,8	19,7
Kvinnor	23,8	23,3	22,0	20,9
Män	15,8	16,5	14,7	13,9
Andel deltidsanställda (1–74%) av månadsavlönade*	7,7	6,8	6,2	5,0
Kvinnor	7,4	6,4	5,9	4,7
Män	9,1	8,9	8,1	6,5
Sysselsättningsgrad (procent) månadsavlönade*	92,0	93,0	93,0	94,0
Kvinnor	92,0	93,0	93,0	94,0
Män	92,0	92,0	93,0	95,0

* Snittantal under året

Personalstruktur

Uppföljning och analys

Siffrorna gällande åldersstrukturen är relativt stabila.

Personalomsättningen för avslutade 2018 har minskat från föregående år. Däremot har personalomsättningen för nyanställningar (rekryterade) 2018 ökat något i antal i jämförelse med 2017. Anledningen kan bland annat vara att det skett förändringar i form av start av nya boenden, vilket påverkar omsättningssiffrorna för nyanställningar.

Personalomsättningen för bristyrken går i rätt riktning. Den stora skillnaden mot 2017 är att väsentligt färre slutat under 2018 inom två av förvaltningens bristyrken, biståndsbedömare och sjuksköterskor. Detta bidrar till bättre förutsättningar för en ökad kontinuitet och god arbetsmiljö.

Ett stort arbete har gjorts inom Myndighet för att få ner personalomsättningen. Verksamheten har överanställt för att dämpa sårbarheten vid omsättning (vilket verksamheten nu fått utökning för i ram från i år), arbetat med introduktionen samt infört sektionsledare som stöd för biståndsbedömarna.

Att notera är att personalomsättning för de som slutat faktiskt har minskat.

Personalstruktur: Könsfördelning, åldersstruktur	2015	2016	2017	2018
Årsarbetare	1 508	1 472	1 446	1 444
Andel kvinnor	1 226	1 194	1 168	1 162
Andel män	282	278	278	282
Andel årsarbetare <= 29 år (procent)	14,9	14,3	13,7	13,1
Kvinnor	15,2	14,6	13,8	12,5
Män	13,2	12,7	13,3	15,5
Andel årsarbetare 30–49 år (procent)	49,6	48,9	49,0	48,1
Kvinnor	49,1	48,4	48,8	48,5
Män	52,0	50,9	49,6	46,5
Andel årsarbetare 50–59 år (procent)	25,9	26,5	26,8	27,6
Kvinnor	25,7	26,4	26,6	27,6
Män	26,6	26,9	27,5	27,6
Andel årsarbetare >= 60år (procent)	9,6	10,3	10,4	11,2
Kvinnor	10,0	10,5	10,7	11,4
Män	8,0	9,2	9,4	10,3
Medelålder månadsavlönade*	45,5	45,8	46,1	46,5
Kvinnor	45,6	46,0	46,2	46,6
Män	45,0	45,3	45,6	46,0

Personalstruktur: Utländsk bakgrund (procent)	2015	2016	2017	2018
Andel anställda [1] med utländsk bakgrund [2]	63	64	66	
Kvinnor	61	62	64	
Män	77	76	76	
Andel chefer [3] med utländsk bakgrund [2]	22	24	27	
Andel medarbetare [4] med utländsk bakgrund [2]	65	67	68	

* Snittantal under året

[1] Månadsavlönade anställda 2017-11-30 enligt AB 01

[2] Enligt SCB:s definition av utländsk bakgrund - Utrikes födda samt inrikes födda med två utrikesfödda föräldrar

[3] Chef definieras här som anställd med personalansvar.

[4] Medarbetare definieras här som anställd utan personalansvar.

Siffror för utländsk bakgrund kommer senare. Därför görs ingen analys i detta skede.

Personalstruktur: Personalomsättning (procent)	2015	2016	2017	2018
Personalomsättning Nya	13,8	9,2	9,9	13,0
<= 29 år	62,7	28,2	42,9	44,4
30-49 år	13,8	10,2	11,0	14,7
50-59 år	6,7	3,7	2,6	5,2
>= 60år	5,8	1,4	1,3	1,5
Personalomsättning Slutat	10,2	12,0	11,2	10,0
<= 29 år	23,9	18,8	36,4	19,4
30-49 år	9,0	11,5	8,4	10,6
50-59 år	4,9	7,4	5,8	5,0
>= 60år	5,8	5,7	5,9	3,6

Personalstruktur: Personal bristyrken	2015	2016	2017	2018
Personalomsättning Nya (procent)				
Totalvärden	19,6	11,3	9,5	14,8
206014 Sjuksköterska funktionsnedsättning och äldreomsorg/geriatrik	68,4	40,0	32,1	23,5

Personalstruktur: Personal bristyrken	2015	2016	2017	2018
207009 Undersköterska hemtjänst	-	-	-	13,3
207011 Undersköterska särskilt boende	14,4	9,1	2,6	14,4
351012 Socialsekreterare biståndsbedömare	74,1	63,0	62,5	16,2
Personalomsättning Slutat (procent)				
Totalvärden	10,6	12,4	11,5	10,9
206014 Sjuksköterska funktionsnedsättning och äldreomsorg/geriatrik	26,3	32,0	21,4	14,7
207009 Undersköterska hemtjänst	-	-	-	7,3
207011 Undersköterska särskilt boende	6,6	13,2	12,0	11,8
351012 Socialsekreterare biståndsbedömare	66,7	48,1	46,9	16,2

7.2 Tidsanvändning

Uppföljning och analys

Den faktiskt arbetade tiden har ökat markant medan den övriga, ej lagstadgade, frånvaron och ledigheterna har minskat i stor omfattning sedan föregående år. Detta kan bero på att förvaltningen har gjort ett sämre arbete än tidigare år med att registrera schematid. Det kan även bero på stora korrigeringar av årsarbetstidssaldon som varit felaktiga.

Förvaltningen har fortsatt låg andel övertid och fyllnadstid, något som kan vara ett resultat av den flexibilitet årsarbetstiden medför.

Vi kan se samma trend som tidigare år kring att kvinnor i högre utsträckning än män tar ut föräldraledighet vilket också går i linje med riket i övrigt.

Tidsanvändning (procent)	2015	2016	2017	2018
Faktiskt arbetad tid i procent av totaltid	89,2	88,1	87,3	95,8
Sjukfrånvaro i procent av totaltid	8,0	8,5	7,9	7,6
Föräldraledighet i procent av totaltid	3,1	3,4	3,7	4,2
Övrig lagstadgad frånvaro och ledighet i procent av totaltid	0,3	0,2	0,2	0,3
Övrig ej lagstadgad frånvaro och ledighet i procent av totaltid	-0,6	-0,1	0,9	-7,9
Övertid i procent av totaltid	0,24	0,21	0,20	0,18
Fyllnadstid i procent av totaltid	0,04	0,06	0,04	0,04
Kompledighet i procent av totaltid	0,02	0,02	0,01	0,01

Tidsanvändning: Föräldraledighet	2015	2016	2017	2018
Föräldraledighet i procent av ordinarie arbetstid	3,3	3,6	3,9	4,5
Kvinnors föräldraledighet i procent av ordinarie arbetstid för kvinnor	3,6	4,0	4,3	5,1
Mäns föräldraledighet i procent av ordinarie arbetstid för män	1,9	1,9	2,2	1,7

7.3 Deltidsanställda som önskar arbeta heltid

Uppföljning och analys

Vi ser en positiv trend gällande tidsanvändningen. Antalet tillsvidareanställda på deltid har minskat sedan föregående år. Även sysselsättningsgraden visar en svagt positiv trend.

Förvaltningen har målsättningen om heltid som norm till år 2021. Inom gruppen månadsavlönade är andelen heltidsanställda 76,4 procent, att jämföra med 74,6 procent år 2017. Inom hemtjänsten ser motsvarande siffror ut att visa en större förbättring, med 83,3 procent heltidsanställda mot 78,9 procent år 2017. I jämförelse med riket ligger förvaltningen bra till gällande andel deltidanställda, på fjärde plats av landets 290 kommuner.

Förvaltningen påbörjade under 2017 ett arbete med att optimera bemanningen inom samtliga schemalagda verksamheter. Arbete med att genomföra flera förbättringsåtgärder bedrevs aktivt under 2017 och delar av 2018, vilket vi nu kan se positiva effekter av. Det gäller främst inom hemtjänsten, där andelen heltidsanställda och tillsvidareanställda ökat samt andelen vikarier och timavlönande minskat.

Förvaltningen kommer att ha en utmaning att nå målsättningen om heltid som norm år 2021. Detta eftersom behovet är relativt ojämnt och vårt systemstöd för att använda vår personal flexibelt inte kommer att vara på plats förrän i slutet av 2019 och vara användarvänligt utifrån detta perspektiv först i mitten av 2020. Vi kommer att stärka chefers och administratörers kompetens inom optimal schemaläggning inför införandet av systemet för ett optimalt nyttjande av detsamma. Målsättningen är att därefter genomföra denna typ av utbildning för målgruppen vart tredje år.

Tillsvidareanställda på deltid	2015	2016	2017	2018
Antal tillsvidareanställda* på deltid	307	305	281	259
Kvinnor	269	268	245	224
Män	38	37	36	35
Antal tillsvidareanställda* på deltid (75–99)	227	234	220	208
Kvinnor	204	211	195	183
Män	23	23	25	25
Antal tillsvidareanställda* på deltid (1–74)	80	71	61	51

Kvinnor	66	57	50	41
Män	15	14	12	10
Sysselsättningsgrad () tillsvidareanställda*	93,0	93,0	94,0	95,0
Kvinnor	93,0	93,0	94,0	95,0
Män	94,0	94,0	95,0	95,0

* Snittantal under året

7.4 Kompetensutveckling

Uppföljning och analys

Andelen omsorgspersonal med formell kompetens har fortsatt att öka och uppgick vid årsslutet till 82,8 procent av tillsvidareanställda medledare. Fördelat över utförarverksamheterna har 88 procent av de tillsvidareanställda inom äldreomsorgen formell kompetens och 73 procent inom funktionsnedsättningsområdet. Vård- och omsorgsförvaltningen uppmuntrar fortsatt medledare att utbilda sig och möjliggjorde under året för medledare att gå undersköterskeutbildning via medel från kompetensfonden. Förvaltningen arbetar även för att alla nyanställda ska ha formell kompetens för sitt yrke.

En arbetsmiljöutbildning för förvaltningens samtliga chefer och skyddsombud påbörjades under 2017 i syfte att stärka målgruppens grundläggande kunskaper inom arbetsmiljöområdet. Denna utbildning slutfördes under 2018 och kompletterades senare med en halvdagsutbildning för att följa upp att ett systematiskt arbetsmiljöarbete sker samt för att ta upp angelägna teman såsom hot och våld samt diskriminering. Arbetsmiljöutbildningen kommer framöver i huvudsak att planeras och genomföras via kommunens centrala HR-enhet för alla nya chefer och skyddsombud. Förvaltningen kommer årligen bjuda in chefer och skyddsombud till en halvdags fördjupning och repetition av arbetsmiljöarbetet för att säkerställa systematiken.

En anhörigutbildning har under 2018 genomförts för större delen av förvaltningens tillsvidareanställda i syfte att öka kompetensen och förståelsen hos medledarna utifrån anhörigperspektivet. Det är en unik satsning som varit mycket uppskattad.

Olika ledarutvecklingsinsatser har utifrån behov genomförts under 2018 för att stärka ledarskapet i förvaltningen. Kortsiktiga effekter är svåra att identifiera men avsikten är att insatserna får effekt på bland annat HME, effektiv organisation och andelen nöjda medborgare.

Under 2018 har samtliga tillsvidareanställda i snitt fått ta del av 1 892 kronor i rena kompetensutvecklingsmedel (konto 7650 utbildningar och kurser). Räkna vi dessutom med pengar från Kompetensfonden och sökta stimulansmedel blir det i snitt 3 992 kronor per tillsvidareanställd medledare.

Kompetensutveckling			
Behov/mål	Kompetens-utvecklingsinsats	Kostnad	Effekt
Andelen omsorgspersonal med formell kompetens ska öka	Utbildning till grundkompetens motsvarande socialstyrelsens allmänna råd för vårdbiträden, boendestödjare och personliga assistenter utan grundkompetens	2 100 000 kronor	Ökad andel omsorgspersonal med formell kompetens, ökad kvalitet
Arbetsmiljö - säkerställ att alla chefer har grundläggande kunskaper inom arbetsmiljö	Arbetsmiljöutbildning via Sunt arbetsliv	Intern utbildning, vikariekostnader - SO 85 000 kronor	Minskad sjukfrånvaro, minskad personalomsättning, ökad trivsel och delaktighet
Rätt kompetens på rätt plats	Anhörigutbildning	Intern utbildning vikariekostnad 428 000 kronor	Nöjda medborgare/anhöriga
Effektiv organisation, Hållbart medarbetarengagemang	Ledarutveckling	200 000 kronor	Ökad andel nöjda medborgare, Nivån på HME ökar

7.5 Arbetsmiljö och hälsa

Sjukfrånvaro

Uppföljning och analys

Den totala sjukfrånvaron har minskat, vilket även är trenden i landet. Den långa sjukfrånvaron har minskat nästan en halv procentenhet. Korttidsfrånvaron har dock ökat något.

Trenden visar att ju äldre en medledare är desto högre sjukfrånvaro: Det gäller i synnerhet personer i åldrarna 50 år och äldre, då sjukfrånvaron nästan dubblas. Antalet som gick i pension ökade under 2018 i förhållande till 2017, vilket kan vara en anledning till att sjuktalen bland gruppen 60 år och äldre minskade något. Att sjukfrånvaron bland äldre anställda ökar är en angelägen fråga för förvaltningen då mertalet av de som arbetar i förvaltningen har ett fysiskt krävande arbete där de tunga arbetsmomenten blir särskilt besvärliga för den äldre åldersgruppen. Ett pilotprojekt kring hälsa startade under hösten 2018, med fokus på ökad kunskap kring livsstilens inverkan på hälsa inom två enheter på förvaltningen.

Under året har både förvaltningen och kommunen i stort haft sjukfrånvaron som ett fokusområde. Rehabiliteringssystemet Adato har varit i bruk i närmare två år. Internkontroll visar att efterlevnad av rutiner gällande Adato behöver förbättras.

Cheferna följer generellt sett upp frånvaro till följd av sjukdom i större utsträckning än innan systemets införande. Det har dock inte varit tillräckligt för att nå målen kring korttidsfrånvaron.

Verksamheterna arbetar aktivt med medledarskapet på olika sätt, till exempel lyfts frisknärvaro på arbetsplatsträffar och kostnader för sjukfrånvaro redovisas kontinuerligt. Diskussioner om RMI (rätt mental inställning) och feedback sker återkommande på arbetsplatsträffar, gruppmöten och i medledarsamtal.

Under 2017 och 2018 har förvaltningen genomfört grundläggande utbildning inom arbetsmiljö utifrån Sunt Arbetsliv för chefer och skyddsombud. Det har även genomförts en halvdagsutbildning inom arbetsmiljö för samtliga chefer och skyddsombud. Syftet med utbildningen är att påminna om det systematiska arbetsmiljöarbetet samt informera om aktuella ämnen. Utbildningen kommer även fortsättningsvis att anordnas årligen och vara obligatorisk för chefer och skyddsombud.

Sjukfrånvaro	2015	2016	2017	2018
Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	8,4	9,0	8,4	8,0
Dag 1–14 i procent av ordinarie arbetstid	3,4	3,7	3,4	3,6
Dag 15–90 i procent av ordinarie arbetstid	1,8	2,1	1,6	1,6
Dag 91-i procent av ordinarie arbetstid	3,1	3,2	3,5	2,8
Sjukersättning/aktivitetsersättning i procent av ordinarie arbetstid	0,06	0,01	0,00	0,00
Sjukfrånvaro kvinnor i procent av ordinarie arbetstid för kvinnor	8,9	9,6	9,1	8,7
Sjukfrånvaro män i procent av ordinarie arbetstid för män	6,4	6,4	5,6	5,3
Ålder <29 i procent av ordinarie arbetstid <29	5,0	4,5	4,3	4,9
Ålder 30–49 i procent av ordinarie arbetstid 30–49	8,0	8,4	7,9	7,3
Ålder 50–59 i procent av ordinarie arbetstid 50–59	11,2	11,4	10,7	10,0
Ålder >60 i procent av ordinarie arbetstid >60	7,9	11,2	10,5	10,0

Tillbud och arbetsskador

Uppföljning och analys

I juni 2018 infördes det webbaserade systemet KIA (Kommunernas Informationssystem för Arbetsmiljö) för att rapportera in tillbud, olycksfall, riskobservationer, färdolycksfall, arbetssjukdom och förbättringsförslag inom arbetsmiljöområdet. KIA stödjer det systematiska arbetet med att rapportera, följa upp och åtgärda händelser.

Sammanställningar av inträffade skador och tillbud används som underlag för analys och åtgärder i verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete.

Sedan KIA implementerades har 86 arbetsskador (olycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdom) samt 56 tillbud rapporterats. Under 2019 har förvaltningen ett arbete framför sig att på ett mer systematiskt sätt analysera och kontinuerligt följa upp arbetet med åtgärder, inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet samt att säkerställa kunskap kring inrapportering.

Tillbud och arbetsskador	2015	2016	2017	2018
Tillbud				56
Arbetsskador				86

Medledarupplevelse

Uppföljning och analys

Den årliga medledarundersökningen gjorde ett uppehåll 2018 och istället fick kommunens medledare svara på en kortare enkät med fokus på frågor om hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet nedan anger förvaltningens totala HME-resultat.

Förvaltningen kan se en förbättring av HME-resultatet sedan föregående år. Handlingsplaner från föregående års medledarundersökning har följts upp och analyserats under året, vilket legat till grund för förvaltningsövergripande insatser. Under året har förvaltningen arbetat med att förankra medledarskap och värdegrunden i verksamheterna. Bland annat har föreläsningar med fokus på värdegrund och medborgarens fokus hållits för förvaltningens samtliga medledare.

En översyn och förtätning av första linjens chefer har påbörjats. För att förbättra framtida resultat kommer förvaltningen fortsatt att arbeta med förtätning av första linjens chefer samt ytterligare befästa systematiken kring det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Medarbetarupplevelse	2015	2016	2017	2018
HME (Hållbart medarbetarengagemang)	78	79	79	81